

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

DRUGI ODJEL

ODLUKA

Zahtjevi br. 49358/22, 49562/22 i 54489/22
Rene CHELLERI protiv Hrvatske, Robert RADOLOVIČ protiv Hrvatske i
Jan VIRANT protiv Hrvatske

Europski sud za ljudska prava (Drugi odjel), zasjedajući 16. travnja 2024.
u vijeću u sastavu:

Arnfinn Bårdsen, *predsjednik*,
Pauliine Koskelo,
Frédéric Krenç,
Diana Sârcu,
Lorraine Schembri Orland,
Saadet Yüksel, *suci*,
Elizabeta Ivičević Karas, *ad hoc* sutkinja

i Hasan Bakırcı, *tajnik odjela*,

uzimajući u obzir gore navedene zahtjeve podnesene 15. listopada i
16. studenoga 2022. godine,

uzimajući u obzir očitovanje koje je dostavila tužena Vlada i odgovore na
očitovanje koje su dostavili podnositelji zahtjeva,

uzimajući u obzir pisane primjedbe koje je dostavila Vlada Republike
Slovenije, koja je ostvarila svoje pravo da se umiješa u postupak u skladu s
člankom 36. stavkom 1. Konvencije i pravilom 44. stavkom 1. Poslovnika
Suda,

uzimajući u obzir odluku predsjednika vijeća o imenovanju gđe Elizabete
Ivičević Karas za *ad hoc* sutkinju (pravilo 29. stavak 1. Poslovnika Suda) jer
se g. Davor Derenčinović, sudac izabran u ime Republike Hrvatske, izuzeo u
ovom predmetu (pravilo 28. stavak 3.),

nakon vijećanja odlučuje kako slijedi:

UVOD

1. Navedena tri zahtjeva odnose se na prekršajne postupke u kojima su
hrvatski sudovi proglasili podnositelje zahtjeva, slovenske državljane,

krivima za prekršaje u vezi s njihovim aktivnostima u morskim vodama koje i Hrvatska i Slovenija smatraju svojim teritorijalnim morem.

2. Ova tri zahtjeva, u kojima podnositelji prigovaraju na temelju članka 7. Konvencije, dio su velike skupine predmeta (451), koje je petnaest slovenskih državljana i jedno društvo podnijelo protiv Hrvatske zbog prekršajnih postupaka koji su protiv njih vođeni u Hrvatskoj zbog njihovih aktivnosti u dotičnim vodama. Istodobno, pred Sudom je i više od 800 zahtjeva koje su hrvatski državljani podnijeli protiv Slovenije, prigovarajući na temelju članka 6. Konvencije zbog prekršajnih postupaka koji su protiv njih vođeni u Sloveniji u vezi s njihovim aktivnostima u dotičnim vodama.

ČINJENICE

3. Podnositelji zahtjeva g. Rene Chelleri („prvi podnositelj zahtjeva”), g. Robert Radolovič („drugi podnositelj zahtjeva”) i g. Jan Virant („treći podnositelj zahtjeva”) slovenski su državljani rođeni 1993., 1965., odnosno 1998. godine. Svi žive u Izoli (Slovenija). Prvog i drugog podnositelja zahtjeva u početku je zastupao g. I. Senjak, a zatim gđa M. Menard. Trećeg podnositelja zahtjeva od samog početka zastupala je gđa M. Menard.

4. Hrvatsku Vladu („Vlada”) zastupala je njezina zastupnica, gđa Š. Stažnik.

A. Pozadina predmeta

1. *Granični spor između Hrvatske i Slovenije*

5. Dana 25. lipnja 1991. Hrvatska i Slovenija proglasile su neovisnost od Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije. Od 1992. godine bilateralnim pregovorima pokušavaju odrediti zajedničku granicu.

6. Dosadašnji pregovori nisu bili uspješni u odnosu na pojedine segmente granice, uključujući Piranski zaljev / Savudrijsku valu (hrvatski naziv) (*Piranski zaliv* - slovenski naziv) – plitki zaljev smješten na najsjevernijem dijelu Jadranskog mora gdje se obale te dvije države dodiruju. Slovenija je proglasila suverenost nad cijelim zaljevom, pri čemu je njezin ključni interes bio imati pristup „otvorenomu moru” Jadrana, dok je stajalište Hrvatske bilo da se razgraničenje mora izvršiti po crti ekvidistancije.

7. Nakon što je Slovenija postala članica Europske unije („EU”), u prosincu 2008. iznijela je rezerve u pogledu sedam pregovaračkih poglavlja na Međuvladinoj konferenciji o pristupanju Hrvatske Europskoj uniji.

8. Dana 4. studenoga 2009. godine Hrvatska i Slovenija potpisale sporazum o arbitraži (dalje u tekstu: „Sporazum o arbitraži”) na temelju kojeg je arbitražni sud („Arbitražni sud”) trebao odrediti morsku i kopnenu granicu između dviju država. Člankom 7. stavcima 2. i 3. Sporazuma o arbitraži propisano je da je arbitražna odluka obvezujuća za stranke i predstavlja konačno rješenje spora; a stranke će poduzeti sve neophodne korake za

provedbu odluke, uključujući, prema potrebi, i izmjenu nacionalnog zakonodavstva, u roku od šest mjeseci nakon donošenja odluke. Sporazum o arbitraži stupio je na snagu 29. studenoga 2010.

9. Nakon stupanja na snagu Sporazuma o arbitraži, Slovenija je otklonila rezerve iznesene u pogledu pristupanja Hrvatske EU-u (vidi stavak 7. ove odluke). Hrvatska je postala članica EU-a 1. srpnja 2013.

10. 2014. godine hrvatska tijela počela su upozoravati slovenske ribare da se nalaze u teritorijalnim vodama Republike Hrvatske i da ih napuste. Primjerice, obavijest koju je Uprava za granicu Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske uputila Ministarstvu vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske 18. studenoga 2014. glasi:

„dana 17.11.2014. godine, praćenjem tehničkih sustava za nadzor morskog prostora Republike Hrvatske, od strane službenika Policijske uprave istarske, u 14,00 sati, na području Savudrijske vale, uočen je ulazak ribarskog plovila „J.“, zastave Republike Slovenije, u teritorijalno more Republike Hrvatske... pri brzini od 1,8 čvora što ukazuje na mogućnost obavljanja gospodarskog ribolova na moru.

Navedeno ribarsko plovilo je plovidbom teritorijalnim morem najdublje ušlo do 1.51NM od crte razgraničenja, nakon čega je s policijskog plovila uspostavljen kontakt sa zapovjednikom ribarskog plovila putem radio veze, te je upozoren od strane policijskog službenika Policijske uprave istarske da se nalaze u teritorijalnom moru Republike Hrvatske i da isto napuste, nakon čega se ribarsko plovilo okrenulo i brzinom od 2,8 čvora napušta teritorijalno more Republike Hrvatske u 15,30 sati...

Slijedom iznjetoga, informaciju vam dostavljamo na znanje u cilju vašeg daljnjeg eventualnog postupanja.”

2. Arbitražni postupak

11. Tijekom arbitražnog postupka pojavio se postupovni problem zbog neslužbene komunikacije između arbitra kojeg je imenovala Slovenija i zastupnice Slovenije pred Arbitražnim sudom. Prema izvadcima iz presretnutih telefonskih razgovora objavljenih u medijima 22. srpnja 2015., razgovori su se odnosili na: (i) otkrivanje informacija o raspravama i okvirnim zaključcima Arbitražnog suda tijekom vijećanja; (ii) mogućnosti utjecaja na članove Arbitražnog suda tijekom vijećanja i privatno; te (iii) dostavljanje dokumenata od strane zastupnice arbitru koje bi on mogao predstaviti kao svoje tijekom rasprava s drugim članovima Arbitražnog suda. Nakon objave njihove komunikacije u medijima, dotični arbitar i zastupnica podnijeli su ostavke na svoje dužnosti.

12. Hrvatska je dopisom od 24. srpnja 2015. prosljedila izvratke iz navedene komunikacije Arbitražnom sudu te je, s obzirom na suštinsku povredu povjerenja koja je, prema njezinu mišljenju, prouzročena tom komunikacijom, od tog suda zatražila suspenziju arbitražnog postupka.

13. Hrvatska je diplomatskom notom (fr. *note verbale*) od 30. srpnja 2015. obavijestila Sloveniju da smatra da je potonja odgovorna za jednu ili više bitnih povreda Sporazuma o arbitraži, u smislu članka 60. stavaka 1. i 3.

Bečke konvencije o pravu međunarodnih ugovora („Bečka konvencija”), i da, posljedično, ima pravo okončati Sporazum o arbitraži. Navela je da ta diplomatska nota predstavlja notifikaciju iz članka 65. stavka 1. Bečke konvencije kojom predlaže prestanak Sporazuma o arbitraži. Objasnila je da smatra da su zbog neslužbene komunikacije navedene u stavku 11. ove odluke nepristranost i integritet arbitražnog postupka nepovratno kompromitirani, što je dovelo do očite povrede njezinih prava. Istoga je dana član Arbitražnog suda kojega je imenovala Republika Hrvatska podnio ostavku na svoju dužnost.

14. Hrvatska je pismom od 31. srpnja 2015. obavijestila Arbitražni sud o svojoj odluci o prestanku Sporazuma o arbitraži te je objasnila razloge takve svoje odluke. Nakon toga ni na koji način nije sudjelovala u arbitražnom postupku.

15. Dana 25. rujna 2015. predsjednik Arbitražnog suda imenovao je dva nova arbitra na upražnjena mjesta.

16. Dana 30. lipnja 2016. Arbitražni sud odlučio je o postupovnom pitanju djelomičnom odlukom (*partial award*). Konkretno, smatrao je da je Slovenija, uspostavljajući neslužbene kontakte s arbitrom kojeg je prvotno imenovala, postupila protivno Sporazumu o arbitraži. Međutim, Arbitražni sud smatrao je da, imajući u vidu naknadno poduzetu korektivnu mjeru, te povrede nisu utjecale na njegovu sposobnost da u novom sastavu samostalno i nepristrano donese konačnu odluku o sporu između stranaka, u skladu s primjenjivim pravilima, tako da navedene povrede nisu Sporazum o arbitraži lišile ni njegova predmeta ni njegova cilja. Arbitražni sud zaključio je da Hrvatska nije imala pravo okončati Sporazum o arbitraži na temelju članka 60. stavka 1. Bečke konvencije i da stoga Sporazum o arbitraži ostaje na snazi.

17. Dana 29. lipnja 2017. Arbitražni sud donio je odluku (dalje u tekstu: „arbitražna odluka”) kojom je odredio morsku i kopnenu granicu između Republike Hrvatske i Republike Slovenije. U mjeri u kojoj je to relevantno za ovaj predmet, Arbitražni sud odredio je granicu u Piranskom zaljevu dodjeljujući otprilike tri četvrtine zaljeva Sloveniji, a jednu četvrtinu Hrvatskoj, pri čemu crta između njih čini granicu između unutarnjih voda dviju država. Izvan polazne crte Zaljeva (koja razdvaja unutarnje vode od teritorijalnog mora) Arbitražni sud odredio je granicu između teritorijalnih mora tih dviju država. Ujedno je uspostavio vezu (spoj) između teritorijalnog mora Slovenije i područja izvan teritorijalnih mora Hrvatske i Italije.

3. Reakcije na arbitražnu odluku

18. Na dan kada je Arbitražni sud donio arbitražnu odluku (vidi stavak 17. ove odluke), hrvatska Vlada objavila je izjavu u kojoj je tvrdila da odluka nema učinak na Hrvatsku. Ponovila je da je Sporazum o arbitraži prestao u odnosu na Hrvatsku nakon što je arbitražni postupak nepovratno kompromitiran nezakonitim radnjama Slovenije (vidi stavke 11. – 14. ove

odluke) i pozvala je Sloveniju na dijalog s ciljem rješavanja graničnog pitanja.

19. Hrvatska do danas nije inkorporirala arbitražnu odluku u svoje domaće pravo. Nastavlja primjenjivati Pravilnik o granicama u ribolovnom moru Republike Hrvatske (vidi stavak 63. ove odluke) koji propisuje da se do okončanja procesa razgraničenja između dviju država morska granica proteže crtom ekvidistancije u Piranskom zaljevu.

20. Slovenija je u svoje domaće pravo u potpunosti inkorporirala granicu kako je utvrđena u arbitražnoj odluci.

21. Ministarstvo vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske uputilo je 27. siječnja 2018. notu slovenskom veleposlanstvu u Zagrebu, čiji relevantni dijelovi glase:

„Ministarstvo vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske... vezano za najavu slovenske strane da će započeti s upućivanjem prekršajnih naloga hrvatskim ribarima izražava svoje duboko nezadovoljstvo i prosvjed zbog najave poduzimanje jednostranih mjera prema hrvatskim ribarima za obavljanje ribolova u hrvatskim područjima mora.

Ministarstvo ocjenjuje da bi ovaj korak bio nastavak prakse jednostranih poteza kojima slovenska strana odstupa od dosadašnjeg dogovora o izbjegavanju incidenata i poziva slovensku stranu da se suzdrži od najavljenog postupanja. Ministarstvo podsjeća da hrvatska nadležna tijela imaju sve podatke o nedopuštenom ribolovu slovenskih ribarica u hrvatskom teritorijalnom moru te da će zbog ustrajanja slovenske strane biti prisiljena odgovoriti na jednak način.

Ministarstvo ujedno ukazuje da najavljeno neprihvatljivo postupanje nije način na koji se može riješiti otvoreno granično pitanje i da će ono samo dodatno otežati njegovo rješavanje. Slovenska najava ujedno predstavlja duboko neeuropsko ponašanje kojim se u rješavanje otvorenog pitanja granice pokušavaju uvući građani pa i ribari koji žive i rade uz tu granicu. Ministarstvo podsjeća da dvije države članice EU i NATO imaju obvezu i odgovornost otvorena pitanja rješavati mirnim putem, bez poduzimanja jednostranih mjera, te poziva slovensku stranu na nastavak dijaloga o otvorenom graničnom pitanju.”

4. Predsudski postupak pred Europskom komisijom

22. Dopisom od 29. prosinca 2017. Slovenija je skrenula pozornost Europskoj komisiji na odbijanje arbitražne odluke od strane Hrvatske te je istaknula da odbijanje te države da provede navedenu odluku onemogućuje Sloveniji izvršavanje svog suvereniteta nad morskim i kopnenim područjima koja su, u skladu s međunarodnim pravom, sastavni dijelovi njezina državnog teritorija. Slovenija je stoga zatražila od Europske komisije da okonča povredu Sporazuma o arbitraži i arbitražne odluke od strane Hrvatske jer se ta povreda morala smatrati povredom obveza iz Ugovorâ od strane Hrvatske.

23. Nakon većeg broja incidenata u vodama koje su arbitražnom odlukom dodijeljene Sloveniji, Slovenija je dopisom Europskoj komisiji od 16. ožujka 2018. protiv Hrvatske pokrenula postupak za utvrđenje povrede obveze, u skladu s člankom 259. stavkom 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije („UFEU”).

24. Komisija nije iznijela obrazloženo mišljenje u roku od tri mjeseca predviđenom člankom 259. stavkom 4. UFEU-a.

5. *Postupak pred Sudom Europske unije*

25. Dana 13. srpnja 2018. godine Slovenija je protiv Hrvatske tužbom pokrenula postupak pred Sudom Europske unije (dalje u tekstu: „Sud EU-a”).

26. Mjerodavni dio mišljenja nezavisnog odvjetnika P. Pikamäea od 11. prosinca 2019. glasi:

„146. ... treba primijetiti da u povijesti međunarodnog prava, čak i u današnje vrijeme, situacija u kojoj jedna od stranaka arbitražnog postupka ne priznaje valjanost odluke koju je donio arbitražni sud ili je odbija izvršiti nije nepoznata. Naime, iako ne postoji obvezatni mehanizam kontrole arbitražnih odluka donesenih između država, država koja osporava takvu odluku može spor o njezinoj valjanosti podnijeti [Međunarodnom sudu pravde].

147. U tom kontekstu ne začuđuje da se Republika Hrvatska, kako bi objasnila razloge nepriznavanja sporne arbitražne odluke, poziva na navodno prekoračenje ovlasti arbitražnog suda koje se temelji na samom donošenju te odluke. U praksi, kada jedna država osporava međudržavnu arbitražnu odluku, ta odluka u stvarnosti predstavlja samo pokušaj rješavanja predmetnog spora jer u međunarodnom pravu i s obzirom na ono što se može smatrati njegovom nesavršenom prirodom ne postoji obvezujući mehanizam koji jamči izvršenje međudržavnih arbitražnih odluka neovisno o suverenoj volji država.“

27. U presudi velikog vijeća od 31. siječnja 2020. u predmetu *Slovenija protiv Hrvatske* (C-457/18, EU:C:2020:65), Sud EU-a utvrdio je da nije nadležan odlučivati o tužbi. Mjerodavni dio presude glasi:

„101. Iz svega prethodno iznesenog proizlazi da istaknute povrede primarnog prava Unije, kako su navedene u prvom i drugom prigovoru, prema navodima same Republike Slovenije, potječu od navodne povrede od strane Republike Hrvatske obveza koje proizlaze iz Sporazuma o arbitraži i arbitražne odluke donesene na temelju istoga, a posebice obveze poštovanja granice utvrđene tom odlukom. Isto tako, kada je riječ o istaknutim povredama sekundarnog prava Unije, kako su navedene u prigovorima trećem do šestog, one se temelje na pretpostavci prema kojoj je kopnena i morska granica između Republike Hrvatske i Republike Slovenije utvrđena u skladu s međunarodnim pravom, odnosno arbitražnom odlukom. Odbijanje prvonavedene države članice da provede tu odluku posljedično sprečava drugonavedenu državu članicu da provede, na cijelom svojem državnom području, predmetne odredbe sekundarnog prava Unije, kao i da koristi prava koja joj te odredbe dodjeljuju, te sprečava, u morskim zonama koje su predmet spora, primjenu odredaba sekundarnog prava Unije koje se referiraju na potpunu provedbu arbitražne odluke koja proizlazi iz Sporazuma o arbitraži.

102. U tom pogledu treba utvrditi da je arbitražnu odluku donio međunarodni sud uspostavljen na temelju bilateralnog arbitražnog sporazuma uređenog međunarodnim pravom, čiji predmet ne potpada pod područja nadležnosti Unije navedena u člancima 3. do 6. UFEU-a, i kojeg Unija nije stranka. Točno je da je Unija dvjema strankama graničnog spora ponudila svoje posredovanje (*bons offices*) s ciljem njegova rješavanja te je predsjedništvo Vijeća potpisalo Sporazum o arbitraži u ime Unije, u svojstvu svjedoka. Usto, postoje poveznice između, s jedne strane, sklapanja tog sporazuma i arbitražnog postupka koji je vođen na temelju istoga i, s druge strane, postupka

ODLUKA CHELLERI protiv HRVATSKE I DRUGI ZAHTJEVI

pregovaranja i pristupanja Republike Hrvatske Uniji. Međutim, takve okolnosti nisu dovoljne da bi se smatralo da su Sporazum o arbitraži i arbitražna odluka sastavni dijelovi prava Unije.

103. Posebice se okolnost da su točkom 5. Priloga III. Aktu o pristupanju u Prilog I. Uredbe br. 2371/2002 dodane točke 11. i 12., i da se bilješke na koje upućuju te točke pozivaju, neutralnim izrazima, na arbitražnu odluku koja proizlazi iz Sporazuma o arbitraži, kako bi se definirao datum primjene režima pristupa obalnim vodama Hrvatske i Slovenije po osnovi susjedskih odnosa, ne može tumačiti na način da su navedenim Aktom o pristupanju u pravo Unije uključene međunarodne obveze koje su Republika Hrvatska i Republika Slovenija preuzele u okviru tog sporazuma, a osobito obveza poštovanja granice utvrđene tom odlukom.

104. Iz toga slijedi da su istaknute povrede prava Unije akcesornog karaktera u odnosu na navodnu povredu od strane Republike Hrvatske obveza koje proizlaze iz bilateralnog međunarodnog sporazuma, kojeg Unija nije stranka, i čiji se predmet nalazi izvan područja njezinih nadležnosti. Budući da tužba zbog povrede obveze podnesena na temelju članka 259. UFEU-a za predmet može imati samo nepoštovanje obveza koje proizlaze iz prava Unije, Sud – u skladu s onim što je navedeno u točkama 91. i 92. ove presude – stoga nije nadležan da u okviru ove tužbe odlučuje o istaknutoj povredi obveza koje proizlaze iz Sporazuma o arbitraži i arbitražne odluke, i iz koje proizlaze prigovori Republike Slovenije koji se temelje na navodnim povredama prava Unije.

105. U tom je pogledu još potrebno istaknuti i da, s obzirom na to da u Ugovorima ne postoji preciznija definicija područja koja se nalaze pod suverenosti država članica, svaka od tih država članica ima pravo utvrditi doseg i granice vlastitog državnog područja, u skladu s odredbama međunarodnog javnog prava (vidjeti u tom smislu presudu od 29. ožujka 2007., *Aktiebolaget NN*, C-111/05, EU:C:2007:195, t. 54.). Naime, područje teritorijalne primjene Ugovorâ je definirano, u smislu članka 52. UEU-a i članka 355. UFEU-a, upućivanjem na nacionalna državna područja. Uostalom, članak 77. stavak 4. UFEU-a podsjeća da su države članice nadležne u pogledu zemljopisnog razgraničenja svojih granica u skladu s međunarodnim pravom.

106. U ovom predmetu članak 7. stavak 3. Sporazuma o arbitraži predviđa da će stranke poduzeti sve neophodne korake za provedbu arbitražne odluke, uključujući, prema potrebi, i izmjenu nacionalnog zakonodavstva, u roku od šest mjeseci nakon donošenja te odluke. Osim toga, bilješke koje se odnose na točke 8. i 10. Priloga I. Uredbi br. 1380/2013 preciziraju da se, kada je riječ o Republici Hrvatskoj i Republici Sloveniji, režim pristupa obalnim vodama po osnovi susjedskih odnosa, utvrđen u Prilogu I. toj uredbi, „primjenjuje [...] od potpune provedbe arbitražne odluke”. Međutim, nije sporno da, kako je u osnovi istaknuo i nezavisni odvjetnik u točki 164. svojeg mišljenja, arbitražna odluka nije provedena.

107. U tim okolnostima nije na Sudu, a da ne prekorači nadležnosti koje su mu povjerene Ugovorima i povrijedi nadležnosti pridržane državama članicama u području zemljopisnog određivanja njihovih granica, da ispituje, u okviru ove tužbe podnesene na temelju članka 259. UFEU-a, pitanje dosega i granica državnih područja Republike Hrvatske i Republike Slovenije, izravno primjenjujući granicu utvrđenu arbitražnom odlukom, kako bi provjerio postojanje predmetnih povreda prava Unije.“

6. *Ostale relevantne informacije*

28. Hrvatska je 1. siječnja 2023. postala članica schengenskog područja. Nakon toga granica između Hrvatske i Slovenije postala je unutarnja granica EU-a (vidi stavak 72. ove odluke).

B. Informacije o ovima trima zahtjevima

1. Zahtjev br. 49358/22

29. Zahtjev se odnosi na prekršajni postupak u kojem je g. Rene Chelleri (prvi podnositelj zahtjeva) proglašen krivim za petnaest prekršaja iz članka 43. stavka 1. točke 5. Zakona o nadzoru državne granice (vidi stavak 61. ove odluke) – odnosno za ulazak u hrvatsko teritorijalno more bez poštovanja graničnih postupaka (predaja popisa članova posade i putnika graničnoj policiji, odnosno davanje na uvid njihovih putnih isprava), unatoč upozorenju policije da se njegovo plovilo nalazi u hrvatskome teritorijalnome moru.

30. Utvrđeno je da su prekršaji počinjeni u rujnu i prosincu 2019. godine. Prvom podnositelju zahtjeva, vlasniku presretnutog plovila pod slovenskom zastavom i vlasniku ribarskog obrta, naloženo je plaćanje novčane kazne u iznosu od 15.000 hrvatskih kuna (HRK), odnosno 2.000 eura (EUR).

2. Zahtjev br. 49562/22

31. Zahtjev se odnosi na prekršajni postupak u kojem je g. Robert Radolović (drugi podnositelj zahtjeva) proglašen krivim za deset prekršaja iz članka 77. stavka 1. točke 5. i članka 77. stavka 3. te članka 78. stavka 1. točke 3. i članka 78. stavka 3. hrvatskog Zakona o morskom ribarstvu u vezi s člankom 42. stavkom 1. točkom (a) i člankom 3. stavkom 1. točkama (a) i (c) Uredbe Vijeća (EZ) br. 1005/2008 i člankom 13. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1967/2006 (gospodarski ribolov bez važeće povlastice za ribolov koju je izdala Hrvatska i korištenje povlačnih mreža koća na zabranjenom području – vidi stavke 62., 73. i 74. ove odluke).

32. Utvrđeno je da su prekršaji počinjeni u prosincu 2018. i siječnju 2019. godine. Drugom podnositelju zahtjeva, suvlasniku plovila pod slovenskom zastavom s kojeg se obavljao ribolov i vlasniku ribarskog obrta, naloženo je plaćanje novčane kazne u iznosu od 68.000 HRK, odnosno 9.066 EUR.

3. Zahtjev br. 54489/22

33. Zahtjev se odnosi na prekršajni postupak u kojem je g. Jan Virant (treći podnositelj zahtjeva) proglašen krivim za šest prekršaja iz članka 77. stavka 1. točke 5. i članka 77. stavka 3. te članka 78. stavka 1. točke 3. i članka 78. stavka 3. hrvatskog Zakona o morskom ribarstvu u vezi s relevantnim odredbama EU-a (vidi stavak 31. ove odluke) – odnosno, gospodarski ribolov bez važeće povlastice za ribolov koju je izdala Hrvatska i korištenje povlačnih mreža koća na zabranjenom području.

34. Utvrđeno je da su prekršaji počinjeni u svibnju, lipnju i srpnju 2019. godine. Trećem podnositelju zahtjeva, tadašnjem vlasniku plovila pod slovenskom zastavom kojim se obavljao ribolov i vlasniku ribarskog obrta, naloženo je plaćanje novčane kazne u iznosu od 36.000 HRK, odnosno 4.800 EUR.

4. Značajke triju prekršajnih postupaka

(a) Postupak koji provodi hrvatska policija

35. Postupak je, u odnosu na prekršaje o kojima je riječ, tekao kako slijedi. Službenici hrvatske pomorske policije primijetili bi da plovilo ulazi u vode koje Hrvatska smatra svojim teritorijalnim vodama. Zabilježili bi o kojem je plovilu riječ, provjerili tko je registrirani vlasnik/korisnik, utvrdili točan zemljopisni položaj plovila i promatrali je li obavljalo aktivnosti gospodarskog ribolova. Upućivali bi usmena upozorenja osobama na plovilu da se nalaze u hrvatskom teritorijalnom moru te da trebaju prestati s aktivnostima i napustiti ga. Ponekad bi događaje snimali videokamerom. Presretana plovila svaki put bila bi u pratnji slovenske policije, a ni u jednom se slučaju hrvatski policijski službenici nisu ukrcavali na plovila. Hrvatska policija pripremala bi izvješća o događajima, a protiv podnositelja zahtjeva izdavali bi se prekršajni nalozi.

(b) Postupci pred prekršajnim sudovima

36. Podnositelji zahtjeva, zastupani po odvjetniku u Hrvatskoj, podnijeli su prigovore protiv prekršajnih naloga i njihovi su predmeti proslijeđeni Općinskom sudu u Pazinu, Stalnoj službi u Poreču-Parenzo, Prekršajnom odjelu.

37. U svakom postupku Općinski sud u Pazinu održao je rasprave kojima podnositelji nisu pristupili, ali na kojima ih je zastupao njihov odvjetnik. Kao svjedoci ispitani su hrvatski policijski službenici koji su bili prisutni tijekom dotičnih događaja. Podnositelji zahtjeva dostavili su svoje pisane obrane, a njihov odvjetnik iznio je završne govore.

38. Općinski sud u Pazinu presudama donesenim 7. siječnja, 19. studenoga odnosno 7. prosinca 2021. proglasio je podnositelje zahtjeva krivima za gore navedene prekršaje na temelju hrvatskog Zakona o nadzoru državne granice i hrvatskog Zakona o morskom ribarstvu (vidi stavke 29., 31. i 33. ove odluke).

39. Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske presudama od 26. svibnja i 27. prosinca 2021. odnosno 12. siječnja 2022. odbio je žalbe podnositelja i potvrdio njihove osuđujuće presude.

(c) Obrazloženje prekršajnih sudova

(i) U pogledu primjene mjerodavnih odredbi

40. Kad je riječ o tvrdnji prvog podnositelja zahtjeva da se relevantna odredba Zakonika o schengenskim granicama na koju se odnosi članak 43. stavak 1. točka 5. hrvatskog Zakona o nadzoru državne granice (vidi stavke 61. i 72. ove odluke) ne može primijeniti na ribarska plovila koja nisu prevozila putnike te da u svakom slučaju nepoštovanje relevantne odredbe Zakonika o schengenskim granicama ne predstavlja prekršaj, sudovi su

zaključili da je u članku 43. stavku 1. točki 5. hrvatskog Zakona o nadzoru državne granice precizno definiran prekršaj koji je počinio prvi podnositelj zahtjeva. Nadalje su objasnili da dotična odredba nije ograničena samo na međunarodni pomorski prijevoz putnika, već da nameće obveze i zapovjednicima ribarskih plovila.

41. Kad je riječ o tvrdnji drugog i trećeg podnositelja zahtjeva da hrvatske vlasti nisu uzele u obzir činjenicu da su podnositelji zahtjeva imali povlasticu za ribolov koju je izdala Slovenija kao „odgovarajuća obalna država” iz članka 77. stavka 1. točke 5. hrvatskog Zakona o morskom ribarstvu, sudovi su odgovorili sljedeće: (a) strane fizičke i pravne osobe ne mogu dobiti povlasticu za ribolov u hrvatskome ribolovnome moru ako nema međunarodnog ugovora o ribarstvu kojim se uređuju načela i pravila obavljanja ribolovnih aktivnosti na području nad kojim, prema članku 7. hrvatskog Zakona o morskom ribarstvu, Hrvatska ima nadležnost, te da nesumnjivo nije sklopljen takav ugovor između Hrvatske i Slovenije i (b) uzimajući u obzir činjenicu da se režim prema kojem bi Slovenija imala pristup hrvatskim obalnim vodama na temelju Priloga I. Uredbi br. 1380/2013 još nije primjenjivao, budući da arbitražna odluka još nije provedena, Slovenija se ne može smatrati „odgovarajućom obalnom državom” iz članka 77. stavka 1. točke 5. hrvatskog Zakona o morskom ribarstvu.

42. Što se tiče konkretne tvrdnje podnositelja zahtjeva da su se događaji trebali smatrati graničnim incidentima i riješiti u skladu s člankom 35. Zakona o nadzoru državne granice (vidi stavak 61. ove odluke), sudovi su objasnili da odredbe o graničnim incidentima nisu primjenjive na dotične predmete jer su takve incidente mogli počiniti samo javni službenici, a podnositelji zahtjeva nesporno nisu imali taj status.

(ii) U pogledu pojedinačne odgovornosti podnositelja zahtjeva za prekršaje

43. U odnosu na prvog podnositelja zahtjeva (koji je proglašen krivim za prekršaje na temelju hrvatskog Zakona o nadzoru državne granice – vidi stavak 29. ove odluke) i njegovu tvrdnju da hrvatska policija nije utvrdila tko je bio prisutan na plovilu i tko je bio zapovjednik plovila, sudovi su se pozvali na članak 5. stavak 6. i članak 146. hrvatskog Pomorskog zakonika (vidi stavak 59. ove odluke) i presudili da, u slučaju neimenovanja zapovjednika (prvi podnositelj zahtjeva nije tvrdio da je imenovao drugu osobu za zapovjednika plovila), vlasnik plovila (prvi podnositelj zahtjeva) treba se smatrati odgovornim kao zapovjednik plovila za prekršaje koje je počinilo to plovilo, bez obzira na to je li bio prisutan na plovilu ili ne.

44. U odnosu na slične tvrdnje drugog i trećeg podnositelja zahtjeva, koji su proglašeni krivima za prekršaje na temelju hrvatskog Zakona o morskom ribarstvu (vidi stavke 31. i 33. ove odluke), sudovi su presudili da su vlasnici ribarskog obrta (drugi i treći podnositelj zahtjeva) odgovorni za osiguravanje zakonitosti gospodarskog ribolova koji se obavlja u okviru obrtničkih djelatnosti koje obavljaju njihova plovila. Domaći sudovi pritom su se

pozvali na članak 22. stavak 1. hrvatskog Prekršajnog zakona (vidi stavak 58. ove odluke), članak 4. hrvatskog Zakona o obrtu (vidi stavak 60. ove odluke) i činjenicu da prema hrvatskom Zakonu o morskome ribarstvu počinitelj prekršaja može biti i obrtnik (vidi stavak 62. ove odluke).

(iii) U pogledu morske granice

45. Domaći sudovi odbili su tvrdnje podnositelja zahtjeva da su se dotični događaji dogodili u slovenskim, a ne hrvatskim vodama, da su podnositelji zahtjeva postupali u skladu sa slovenskim pravom kojim je implementirana granica utvrđena arbitražnom odlukom te da nisu mogli znati da će ih se smatrati odgovornima za prekršaje u Hrvatskoj.

46. Sudovi su prvo utvrdili da je općepoznata činjenica da je Sporazum o arbitraži prestao u odnosu na Hrvatsku i da Hrvatska nije priznala arbitražnu odluku.

47. Potom su se pozvali na Deklaraciju Hrvatskog sabora o stanju međudržavnih odnosa Republike Hrvatske i Republike Slovenije (vidi stavak 66. ove odluke), objašnjavajući da je propisano da dok se ne postigne granični sporazum između dviju država, morska granica u Piranskom zaljevu treba biti crta ekvidistancije, koju su podnositelji zahtjeva nesumnjivo prešli.

48. U predmetu drugog i trećeg podnositelja zahtjeva, Visoki prekršajni sud dodatno se pozvao na Konvenciju Ujedinjenih naroda o pravu mora (vidi stavak 79. ove odluke) – čije su potpisnice i Hrvatska i Slovenija. Posebno se pozvao na članak 2. (kojim se predviđa da se suverenost obalne države proteže, izvan njezina kopnenog područja i njezinih unutrašnjih voda i, ako se radi o arhipelaškoj državi, njezinih arhipelaških voda – na susjedni pojas mora, koji se naziva teritorijalnim morem, te da se suverenost nad teritorijalnim morem ostvaruje prema odredbama te Konvencije i prema drugim pravilima međunarodnog prava) i na članak 300. (kojim se predviđa da države članice u dobroj vjeri ispunjavaju obveze preuzete tom Konvencijom i ostvaruju prava, jurisdikciju i slobode priznate u Konvenciji na način koji ne dopušta zloupotrebu prava).

49. Visoki prekršajni sud nadalje se pozvao na Pravilnik o granicama u ribolovnom moru Republike Hrvatske (vidi stavak 63. ove odluke) – donesen na temelju članka 7. hrvatskog Zakona o morskome ribarstvu, kojim je definiran morski prostor nad kojim Republika Hrvatska ima suverenitet (vidi stavak 62. ove odluke). Posebno se pozivao na članak 5. Pravilnika, navodeći da se u njemu precizno opisuje tijek morske granice sa Slovenijom.

50. Visoki prekršajni sud također je presudio da je – prema pravilima iz Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora i uzimajući u obzir činjenicu da do sada nije postignut dogovor između Hrvatske i Slovenije o morskoj granici – granica između teritorijalnih mora dviju zemalja bila crta ekvidistancije u Piranskom zaljevu.

51. Sudovi su naposljetku presudili da su podnositelji zahtjeva, kao osobe koje se bave gospodarskim ribolovom, svakako bili svjesni situacije u vezi s

granicom. Nadalje, osuđeni su za višestruke prekršaje počinjene u više navrata. Hrvatska policija upozorila ih je svaki put da se nalaze u hrvatskim vodama. Nadalje, svaki put pratila ih je slovenska policija, što ne bi bio slučaj da nisu bili svjesni situacije u vezi s granicom.

(d) Odluke Ustavnog suda

52. Podnositelji zahtjeva podnijeli su ustavne tužbe Ustavnom sudu Republike Hrvatske protiv presuda koje su donijeli prekršajni sudovi, navodeći povrede članaka 6. i 7. Konvencije u vezi s prekršajnim postupcima koji su se protiv njih vodili.

53. Odlukama donesenim 2. i 29. lipnja 2022. godine Ustavni sud odbio je ustavne tužbe kao neosnovane. Utvrdio je da su u velikoj mjeri identične ustavnim tužbama podnesenim u druga dva prekršajna postupka vođena u vezi sa sličnim okolnostima, a o kojima je Ustavni sud dana 29. ožujka 2022. godine donio dvije vodeće odluke – i to br. U-III-3917/2021 (koja se odnosi na prekršaje iz hrvatskog Zakona o nadzoru državne granice) i br. U-III-5534/2021 (koja se odnosi na prekršaje iz hrvatskog Zakona o morskom ribarstvu) (vidi stavke 67. – 68. ove odluke). Stoga je smatrao primjerenim pozvati se na svoja utvrđenja u tim vodećim odlukama.

54. Konkretno, Ustavni sud smatrao je da su odluke nižih sudova bile u skladu s relevantnim domaćim pravom i praksom te međunarodnim pravom, da su bile dovoljno obrazložene u odnosu na sve tvrdnje podnositelja ustavne tužbe i da nije bilo proizvoljnosti u činjeničnim utvrđenjima. Smatrao je da su prekršaji za koje su podnositelji ustavne tužbe osuđeni jasno definirani zakonom i da je za njih nesumnjivo bilo predvidljivo da će njihovi postupci predstavljati dotične prekršaje.

55. Odluke Ustavnog suda dostavljene su odvjetniku podnositelja zahtjeva 15. lipnja, odnosno 16. srpnja 2022.

(e) Ostale relevantne informacije

56. Čini se da do sada nije plaćena nijedna novčana kazna koja je izrečena podnositeljima zahtjeva, te da hrvatske vlasti ne poduzimaju nikakve korake kako bi ih naplatile. Zakonski rok za zastarijevanje tih novčanih kazni je tri godine od pravomoćnosti presude kojom su izrečene (vidi stavak 58. ove odluke).

MJERODAVNI PRAVNI OKVIR I PRAKSA

A. Domaće pravo i praksa

57. Mjerodavni članci Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine br. 56/90., s naknadnim izmjenama i dopunama) glase:

Članak 2.

”...

(2) Suverenitet Republike Hrvatske prostire se nad njezinim kopnenim područjem, rijekama, jezerima, prokopima, unutrašnjim morskim vodama, teritorijalnim morem te zračnim prostorom iznad tih područja.

(3) Republika Hrvatska ostvaruje, u skladu s međunarodnim pravom, suverena prava i jurisdikciju u morskim područjima i u podmorju Jadranskoga mora izvan državnoga područja do granica sa susjedima.

...”

Članak 8.

„Granice se Republike Hrvatske mogu mijenjati samo odlukom Hrvatskoga sabora.“

Članak 115. stavak 3.

„Sudovi sude na temelju Ustava, zakona, međunarodnih ugovora i drugih važećih izvora prava.“

Članak 134.

„Međunarodni ugovori koji su sklopljeni i potvrđeni u skladu s Ustavom i objavljeni, a koji su na snazi, čine dio unutarnjega pravnog poretka Republike Hrvatske, a po pravnoj su snazi iznad zakona. Njihove se odredbe mogu mijenjati ili ukidati samo uz uvjete i na način koji su u njima utvrđeni, ili suglasno općim pravilima međunarodnog prava.“

58. Mjerodavne odredbe Prekršajnog zakona (Narodne novine br. 107/07., s naknadnim izmjenama i dopunama), koji je bio na snazi u relevantno vrijeme glasile su kako slijedi:

Članak 12.

„(1) Prekršajno zakonodavstvo Republike Hrvatske primjenjuje se na svakoga tko počini prekršaj na njezinu području.

(2) Posebnim zakonom može se propisati primjena prekršajnog zakonodavstva Republike Hrvatske i u prostoru mora u kojem Republika Hrvatska ima određena suverena prava i pravo jurisdikcije.

...”

Članak 14. stavak (1)

„Izrečena prekršajnoppravna sankcija ne može se izvršiti kad od pravomoćnosti odluke kojom je izrečena, protekne tri godine.“

Članak 17.

„Prekršaj je počinjen u mjestu gdje je počinitelj radio ili bio dužan raditi i u mjestu gdje je u cjelini ili djelomično nastupila posljedica prekršaja...“

Članak 22. stavak (1)

„Počinitelj prekršaja je osoba koja vlastitim činjenjem ili nečinjenjem ili posredstvom druge osobe počini prekršaj.”

Članak 29.

„(1) Nije kriv počinitelj koji iz opravdanih razloga nije znao i nije mogao znati da je djelo zabranjeno.

(2) Ako je zabluda bila otklonjiva, počinitelj se za počinjeni prekršaj može blaže kazniti.

(3) Zabluda će biti smatrana otklonjivom ako bi svatko pa i počinitelj mogao lako spoznati protupravnost djela ili ako se radi o počinitelju koji je s obzirom na svoje zvanje, zanimanje ili službu bio dužan upoznati se s odgovarajućim propisom.”

Članak 34.

„(1) Ako novčana kazna, troškovi prekršajnog postupka i oduzeta imovinska korist nisu u cijelosti ili djelomično plaćeni u roku koji je određen u odluci o prekršaju, naplatit će se prisilno, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

...

(5) Kada okrivljenik koji nema prebivalište ili stalni boravak u Republici Hrvatskoj nije uplatio novčanu kaznu u roku određenom odlukom o prekršaju, novčana kazna odmah će se zamijeniti kaznom zatvora.

...”

59. Mjerodavne odredbe Pomorskog zakonika (Narodne novine br. 181/04., s naknadnim izmjenama i dopunama), koji je bio na snazi u relevantno vrijeme, glasile su kako slijedi:

Članak 1.

„(2) Ako ovim Zakonikom nije drugačije određeno, njegove se odredbe primjenjuju na plovne objekte koji se nalaze ili plove unutarnjim morskim vodama, teritorijalnim morem Republike Hrvatske.”

Članak 5.

„Ako ovim Zakonikom nije drugačije određeno, pojedini pojmovi u smislu ovoga Zakonika imaju sljedeća značenja:

...

6. *brodar* jest fizička ili pravna osoba koja je kao posjednik broda nositelj plovidbenog pothvata, s tim što se pretpostavlja, dok se ne dokaže protivno, da je brodar osoba koja je u upisnik brodova upisana kao vlasnik broda

...

49. *strani ribarski brod* je brod koji ima stranu državnu pripadnost, a namijenjen je i opremljen za ulov ribe ili drugih živih bića u moru ili na morskome dnu

...”

Članak 6.

„(1) Suverenitet Republike Hrvatske na moru prostire se na unutarnje morske vode i teritorijalno more Republike Hrvatske, na zračni prostor iznad njih te na dno i podzemlje tih morskih prostora.

...”

Članak 18.

„(1) Teritorijalno more Republike Hrvatske je morski pojas širok 12 morskih milja, računajući od polazne crte u smjeru gospodarskoga pojasa.

...

(3) Polazne crte su ucrtane u pomorskoj karti »Jadransko more«, koju izdaje Hrvatski hidrografski institut.”

Članak 19.

„Vanjska granica teritorijalnoga mora jest crta kojoj je svaka točka udaljena 12 morskih milja od najbliže točke polazne crte.”

Članak 20.

„Svi strani plovni objekti imaju pravo neškodljivog prolaska teritorijalnim morem Republike Hrvatske.”

Članak 23.

„Neškodljivim prolaskom ne smatra se prolazak stranoga plovnog objekta teritorijalnim morem Republike Hrvatske ako taj brod obavlja neku od ovih djelatnosti:

...

9) obavlja ribolov ili ulov drugih morskih bića,

...”

Članak 25.

„(1) Stranome ribarskom brodu za vrijeme prolaska teritorijalnim morem Republike Hrvatske zabranjen je ribolov ili ulov drugih morskih bića u moru ili na morskome dnu.

(2) Strani ribarski brod dužan je ploviti teritorijalnim morem Republike Hrvatske brzinom ne manjom od šest čvorova, bez zaustavljanja ili sidrenja, osim ako je to prijeko potrebno zbog više sile ili nevolje na moru te imati vidljivo istaknute oznake ribarskoga broda.

(3) Odredbe stavka 1. i 2. ovoga članka ne odnose se na strani ribarski brod koji ima odobrenje za ribolov u teritorijalnom moru Republike Hrvatske dok se nalazi u području u kojemu je ribolov odobren.”

Članak 146.

„(1) Posadom i svim drugim osobama na brodu zapovijeda zapovjednik broda.

(2) Zapovjednika broda imenuje i razrješava dužnosti brodar ili kompanija.

...”

Članak 147.

„(1) Zapovjednik broda odgovoran je za sigurnost broda i red na brodu i, u granicama određenim ovim Zakonikom i drugim propisima, ima javna ovlaštenja na brodu i zastupa kompaniju.

...”

60. Mjerodavne odredbe Zakona o obrtu (Narodne novine, br. 143/13., s naknadnim izmjenama i dopunama) glasile su kako slijedi:

Članak 2. stavak (1)

„Obrt u smislu ovoga Zakona je samostalno i trajno obavljanje dopuštenih gospodarskih djelatnosti u skladu sa člankom 8. ovoga Zakona od strane fizičkih osoba sa svrhom postizanja dohotka ili dobiti koja se ostvaruje proizvodnjom, prometom ili pružanjem usluga na tržištu.”

Članak 4.

„Obrtnik u smislu ovoga Zakona je fizička osoba koja obavlja jednu ili više djelatnosti iz članka 2. stavka 1. ovoga Zakona u svoje ime i za svoj račun, a pritom se može koristiti i radom drugih osoba.”

61. Mjerodavne odredbe Zakona o nadzoru državne granice (Narodne novine, br. 83/13., s naknadnim izmjenama i dopunama), koji je bio na snazi do 1. siječnja 2023., kada je Hrvatska postala država članica schengenskog područja, glasile su kako slijedi:

Članak 2.

„(1) Ovim Zakonom određuju se tijela u Republici Hrvatskoj nadležna za provedbu Uredbe (EZ) br. 562/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2006. o Zakoniku Zajednice o pravilima kojima se uređuje kretanje osoba preko granica (Zakonik o schengenskim granicama) ... i Uredbe (EZ) br. 1931/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. prosinca 2006. o utvrđivanju pravila o pograničnom prometu na vanjskim kopnenim granicama država članica te o izmjeni odredaba Schengenske konvencije ..., te se utvrđuju prekršajne odredbe za ona ponašanja kojima se povređuju odredbe navedenih uredbi Europske unije.

...”

Članak 26.

„(1) Osoba koja namjerava prijeći ili je već prešla graničnu crtu dužna je dati na uvid isprave propisane za prelazak državne granice, podvrgnuti se graničnoj kontroli te ne smije napustiti područje graničnog prijelaza dok nije obavljena granična kontrola.

(2) Osoba iz stavka 1. ovoga članka dužna je policijskom službeniku pojasniti sve okolnosti vezane za ispunjavanje uvjeta prelaska državne granice i postupati po upozorenjima i naredbama službenika koji obavljaju graničnu kontrolu.”

Članak 29. stavak (3)

„Poslove izmjere, označavanja, obnove i održavanja označene državne granice te vođenje evidencija i pripremanje tehničke dokumentacije za kopnenu granicu obavlja Državna geodetska uprava, a Hrvatski hidrografski institut za morsku granicu.”

Članak 35. stavak (2)

„Granični incidenti su radnje kojima se krše odredbe međunarodnih ugovora koji se odnose na granice i zakona Republike Hrvatske, kao i svako drugo ugrožavanje nepovredivosti državne granice koje počine službenici državnih i lokalnih tijela susjednih država.”

Članak 43.

„Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 5.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj fizička osoba, ako:

...

5. kao zapovjednik ili voditelj plovila, po dolasku iz inozemstva ili prije odlaska u inozemstvo, ne preda graničnoj policiji popis članova posade i putnika na plovilu, odnosno ne da na uvid njihove isprave propisane za prelazak državne granice (prilog. VI. točka 3.1.2. Zakonika o schengenskim granicama)

...”

62. Mjerodavne odredbe Zakona o morskom ribarstvu (Narodne novine, br. 62/17., s naknadnim izmjenama i dopunama) glasile su kako slijedi:

Članak 1. stavak (1)

„Ovim Zakonom se uređuje provedba Zajedničke ribarstvene politike Europske unije (u daljnjem tekstu: Zajednička ribarstvena politika) te se utvrđuju nadležna tijela i njihove zadaće, nadzor i kontrola, načini postupanja i izvješćivanja Europske komisije te prekršajne odredbe.”

Članak 3.

„(1) Pojedini pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju sljedeća značenja:

...

5. *odgovorna osoba u obavljanju gospodarskog ribolova* je ovlaštenik povlastice ako sam obavlja ribolov i ima položen ispit za obavljanje gospodarskog ribolova, odnosno osoba koja je položila ispit za obavljanje gospodarskog ribolova, a obavlja ribolov temeljem punomoći ovlaštenika povlastice

6. *ovlaštenik povlastice za gospodarski ribolov* je pravna ili fizička osoba - obrtnik koja je upisana u povlasticu za gospodarski ribolov na moru i koja je ovlaštena za obavljanje ribolova sukladno pravima iz povlastice

...

9. *područje ograničenog ribolova* znači svako područje u ribolovnom moru Republike Hrvatske na kojem su ribolovne aktivnosti ograničene ili zabranjene

...

ODLUKA CHELLERI protiv HRVATSKE I DRUGI ZAHTJEVI

13. *povlastica za obavljanje gospodarskog ribolova* na moru je isprava na temelju koje se obavlja gospodarski ribolov i koja se izdaje vlasniku ribarskog plovila koje je upisano u povlasticu

...

28. *vlasnik plovila* je fizička ili pravna osoba koja je kao vlasnik upisana u upisnik brodova Republike Hrvatske ili očevidnik brodica Republike Hrvatske

29. *zapovjednik ribarskog plovila* je odgovorna osoba u obavljanju gospodarskog ribolova na ribarskom plovilu.

...”

Članak 6. stavak (1)

„Ovaj Zakon primjenjuje se na sva ribarska plovila, kao i na sve fizičke i pravne osobe koje obavljaju ribolov u unutrašnjim morskim vodama i teritorijalnom moru Republike Hrvatske te na plovila trećih država koja obavljaju ribolov u Zaštićenom ekološko-ribolovnom pojasu Republike Hrvatske.”

Članak 7. stavka (1)

„Ribolovno more je morski prostor nad kojim Republika Hrvatska ima suverenitet, odnosno suverena prava i jurisdikciju u skladu s međunarodnim pravom, a sastoji se od unutrašnjega ribolovnog mora koji obuhvaća unutrašnje morske vode i vanjskoga ribolovnog mora koje obuhvaća područje teritorijalnog mora Republike Hrvatske i zaštićeni ekološko-ribolovni pojas Republike Hrvatske, odnosno gospodarski pojas Republike Hrvatske kada Hrvatski sabor proglasi i ostale sadržaje isključivog gospodarskog pojasa u skladu s Glavom IV, Dio drugi Pomorskog zakonika.”

Članak 15.

„ (1) Gospodarski ribolov smije obavljati ovlaštenik povlastice za gospodarski ribolov, odnosno ovlaštenik povlastice za mali obalni ribolov, plovilom, ribolovnim alatima, ribolovnom ronilačkom opremom i u ribolovnim zonama, koji su upisani u povlasticu...”

...

(5) Za vrijeme obavljanja gospodarskog ribolova, od polaska do povratka, na ribarskom plovilu mora biti odgovorna osoba u obavljanju gospodarskog ribolova.

...”

Članak 77.

„ (1) Sukladno članku 44. stavku 1. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1005/2008 i članku 90. stavku 2. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1224/2009, novčanom kaznom u iznosu od 15.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

...

5. obavlja ribolov bez važeće povlastice za ribolov koju je izdala Republika Hrvatska ili odgovarajuća obalna država u skladu s člankom 42. stavkom 1. točkom (a) i člankom 3. stavkom 1. točkom (a) Uredbe Vijeća (EZ) br. 1005/2008

...

ODLUKA CHELLERI protiv HRVATSKE I DRUGI ZAHTJEVI

(3) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 15.000,00 kuna za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba obrtnik.“

Članak 78.

„(1) Sukladno članku 44. stavku 1. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1005/2008 i članku 90. stavku 2. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1224/2009, novčanom kaznom u iznosu od 5000,00 do 30.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

...

3. obavlja ribolov na području zabrane ribolova ili u razdoblju zabrane ribolova, bez kvote ili nakon iscrpljenja kvote, ili na nedopuštenim dubinama u skladu s člankom 42. stavkom 1. točkom (a) i člankom 3. stavkom 1. točkom (c) Uredbe Vijeća (EZ) br. 1005/2008.

...

(3) Novčanom kaznom od 2000,00 do 4000,00 kuna za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba obrtnik.“

63. Mjerodavne odredbe Pravilnika o granicama u ribolovnom moru Republike Hrvatske (Narodne novine br. 5/11., 81/13. i 62/17.), donesenog na temelju članka 7. Zakona o morskome ribarstvu (vidi stavak 62. ove odluke) glase kako slijedi:

Članak 2.

„Ribolovno more Republike Hrvatske obuhvaća vanjsko ribolovno more i unutarnje ribolovno more koje dijeli polazna crta.“

Članak 3.

„Vanjsko ribolovno more obuhvaća teritorijalno more Republike Hrvatske i Zaštićeno ekološko – ribolovni pojas Republike Hrvatske.“

Članak 5.

„Ribolovno more Republike Hrvatske dijeli se na jedanaest ribolovnih zona i to:

„– **Ribolovna zona A** se nalazi u unutarnjem ribolovnom moru i vanjskom ribolovnom moru Republike Hrvatske, a omeđena je ravnom crtom koja polazi od točke A (LAT (φ) 45°28.70' N; LONG (λ) 013°35.14' E) na ušću Kanala sv. Odorika i proteže se Savudrijskom valom odnosno Piranskim zalivom crtom sredine/ekvidistancije (do okončanja procesa razgraničenja između Republike Hrvatske i Republike Slovenije) do točke B (LAT (φ) 45°31.06' N; LONG (λ) 013°32.22' E), koja je na polovištu crte koja spaja rt Savudrija (Hrvatska) i rt Madona (Slovenija). Granica se dalje proteže okomicom iz točke B na spojnici rta Savudrija (Hrvatska) i rta Madona (Slovenija), te presijeca granicu određenu Osimskim sporazumima (1975.) u točki C, koja je ujedno i tromeđna točka između teritorijalnih mora Italije, Slovenije i Hrvatske. Od točke C (Italija – Slovenija – Hrvatska) nastavlja se granicom određenom Osimskim sporazumima (1975.) na jugozapad do točke 4, te dalje do točke 5 teritorijalne granice na moru između Italije i Hrvatske (u duljini od 26 km) odnosno točke 1 epikontinentalne granice između Italije i Hrvatske. Od točke 5 granice određene Osimskim sporazumima (1975.) odnosno točke 1 epikontinentalne granice između Italije i Hrvatske, nastavlja se vanjskom granicom teritorijalnog mora Republike Hrvatske do točke X2. U istočnom

ODLUKA CHELLERI protiv HRVATSKE I DRUGI ZAHTJEVI

dijelu se granica Ribolovne zone A nastavlja od točke A (LAT (ϕ) 45°28.70' N; LONG (λ) 013°35.14' E) na ušću Kanala sv. Odorika crtom niske vode uzduž obale kopna sjevernog i zapadnog dijela poluotoka Istre do točke na rtu Kamenjak (jug poluotoka Istre) iz koje je povučena crta azimutom 221° i presijeca ravnu polaznu crtu u točki X1 (koja odvaja unutarnje ribolovno more od vanjskoga ribolovnog mora) i nastavlja se do vanjske granice teritorijalnog mora Republike Hrvatske u točki X2 koja je ujedno i krajnja južna točka Ribolovne zone A;

...”

64. Karta br. 9 objavljena u Narodnim novinama Republike Hrvatske kao sastavni dio Pravilnika o granicama u ribolovnom moru Republike Hrvatske grafički prikazuje razgraničenje hrvatskog ribolovnog mora kako je određeno u gore navedenom dijelu članka 5. Pravilnika.

65. Karte pod nazivom „*Jadransko more – Granice Republike Hrvatske na Jadranskom moru*” i „*Savudrijska vala (Piranski zaljev)*” – obje dostupne na mrežnim stranicama Hrvatskog hidrografskog instituta – grafički prikazuju morsku granicu u Piranskom zaljevu kako ju definira Hrvatska.

66. Mjerodavni dio Deklaracije o stanju međudržavnih odnosa Republike Hrvatske i Republike Slovenije (Narodne novine br. 32/99.), koju je hrvatski Sabor donio 26. ožujka 1999. glasi:

„Polazeći od stanja na dan 25. lipnja 1991. godine i činjenice da su i Republika Hrvatska i Republika Slovenija stranke ugovornice Međunarodne konvencije UN o pravu mora iz 1982. godine, prilikom utvrđivanja granične crte na moru između teritorijalnih mora dviju država, hrvatski predstavnici (Vlada, Državna komisija za granice) dužni su zastupati stajališta u skladu s odredbama članka 2. spomenute Konvencije, dakle zauzimati se da granična crta na moru u Piranskom zaljevu bude utvrđena po kriteriju akvidistance (jednake udaljenosti od obale), sredinom zaljeva, a dok se ta crta na moru ne utvrdi obalne države su se dužne uzdržavati bilo kakvih oblika vršenja vlasti preko središnje crte na moru u zaljevu.“

67. Dana 29. ožujka 2022. godine hrvatski Ustavni sud donio je dvije vodeće odluke u vezi s prekršajnim postupcima koji su se vodili protiv slovenskih ribara zbog njihovih aktivnosti u dotičnim morskim vodama: (i) br. U-III-3917/2021, donesena u vezi s postupcima koji se odnose na prekršaje iz hrvatskog Zakona o nadzoru državne granice, i (ii) br. U-III- 5534/2021, donesena u vezi s postupcima koji se odnose na prekršaje iz hrvatskog Zakona o morskom ribarstvu.

68. U tim dvjema vodećim odlukama Ustavni sud odbio je ustavne tužbe podnositelja na temelju članaka 6. i 7. Konvencije kao neosnovane. Konkretno, Ustavni sud presudio je da su odluke nižih sudova bile u skladu s relevantnim domaćim pravom i praksom te međunarodnim pravom, da su bile dovoljno obrazložene u odnosu na sve tvrdnje podnositelja ustavne tužbe i da nije bilo proizvoljnosti u činjeničnim utvrđenjima. Smatrao je i da su prekršaji za koje su podnositelji ustavne tužbe osuđeni jasno definirani zakonom i da je za njih bilo predvidljivo da će njihovi postupci predstavljati gore navedene prekršaje.

69. Dvojica sudaca Ustavnog suda priložila su izdvojeno mišljenje u kojem su ocijenila da, s obzirom na to da i Hrvatska i Slovenija tvrde da su sporne vode njihove, nijedna od dviju država ne može ostvariti puni suverenitet nad njima. Doista, dvije države imale su različite stavove o tome što čini njihov teritorij, dok je teritorij (odnosno teritorijalno more) predstavljalo bitan element dotičnih prekršaja. Dvojica sudaca smatrala su da bi Hrvatska i Slovenija trebale pokušati riješiti granično pitanje umjesto da svoje građane koriste kao žrtve svoje (pravilne ili pogrešne) percepcije graničnog pitanja. S tim u vezi, dvojica sudaca pohvalila su činjenicu da su se, u vrijeme kada je Ustavni sud donio svoje dvije vodeće odluke o tom pitanju (vidi stavak 67. ove odluke), dvije države dogovorile o uspostavi zajedničke ribolovne zone, uzajamnoj obustavi prekršajnih postupaka protiv ribara i poništavanju prethodno donesenih odluka u prekršajnim postupcima.

70. Podnositelji zahtjeva pozvali su se na dvije presude Općinskog suda u Pazinu (br. Pp-2343/2021 od 4. travnja 2022. godine i br. Pp-2896/2021 od 10. kolovoza 2022.), kojima je dvoje okrivljenika (slovenski ribari) oslobođeno krivnje za prekršaje iz hrvatskog Zakona o nadzoru državne granice i hrvatskog Zakona o morskom ribarstvu za koje je utvrđeno da su počinjeni u srpnju, kolovozu i rujnu 2018. te kolovozu 2019. godine. Dvema presudama utvrđeno je da su okrivljenici doista ribarili u teritorijalnim vodama Hrvatske, koja nije priznala arbitražnu odluku. Međutim, uzimajući u obzir činjenicu da je Slovenija u svoje zakonodavstvo implementirala granicu utvrđenu arbitražnom odlukom i da su okrivljenici postupali u skladu sa slovenskim pravom, treba smatrati da su bili u zabludi da se nalaze u slovenskim vodama. Presude su odstupale od zaključka Visokog prekršajnog suda koji je prethodno iznesen u dvama navedenim predmetima i u drugim usporedivim predmetima da su slovenski ribari bili svjesni nezakonitosti svojih postupaka na temelju hrvatskog prava, smatrajući da bi se ribari obiju zemalja trebali moći pozivati na zakone i policiju svojih zemalja.

71. Dana 18. svibnja odnosno 14. prosinca 2022. Visoki prekršajni sud ukinuo je obje presude.

B. Pravo Europske unije

72. Mjerodavne odredbe Uredbe (EU) 2016/399 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016. o Zakoniku Unije o pravilima kojima se uređuje kretanje osoba preko granica (Zakonik o schengenskim granicama) (kodifikacija), glase:

Članak 1. Predmet i načela

„Ovom se Uredbom predviđa nepostojanje nadzora državne granice u odnosu na osobe koje prelaze unutarnje granice država članica Unije.

Njome se utvrđuju pravila nadzora državne granice u odnosu na osobe koje prelaze vanjske granice država članica Unije.“

PRILOG VI.

Posebna pravila za različite vrste granica i različita prijevozna sredstva koja se koriste za prelazak vanjskih granica država članica

”...

3. Morske granice

3.1. Opći postupci kontrole u pomorskom prometu

3.1.1. Kontrole brodova provode se u luci dolaska ili luci polaska, ili na području namijenjenom za tu svrhu, koje se nalazi u neposrednoj blizini plovila, ili na plovidu u teritorijalnim vodama kako je definirano Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravu mora. Države članice mogu sklopiti sporazume u skladu s kojima se kontrole također mogu obavljati tijekom prelazaka ili nakon dolaska ili odlaska broda iz državnog područja treće zemlje, poštujući načela utvrđena u točki 1.1.4.

3.1.2. Kapetan broda, brodski agent ili neka druga osoba koju je kapetan broda propisano ovlastio ili koja je ovlaštena na način koji je prihvatljiv dotičnom javnom nadležnom tijelu (u oba slučaja „kapetan broda”), sastavlja popis posade i svih putnika s podacima kako se traže u obrascima 5. (popis posade) i 6. (popis putnika) Konvencije o olakšicama u međunarodnom pomorskom prometu (Konvencija FAL) kao i, prema potrebi, s brojevima viza ili boravišnih dozvola:

- u roku od najmanje 24 sata prije dolaska u luku, ili
- najkasnije kada brod napusti prethodnu luku, ako je vrijeme putovanja kraće od dvadeset četiri sata, ili
- ako luka pristajanja nije poznata ili se promijeni tijekom putovanja, čim je ta informacija dostupna.

Kapetan broda dostavlja taj popis (popise) službenicima graničnog nadzora ili, ako je tako određeno nacionalnim pravom, drugim odgovarajućim nadležnim tijelima, koja bez odgode dostavljaju popis(e) službenicima graničnog nadzora.

...

[3.1.4.] Odstupajući od članka 5. i 8., nad osobama koje ostaju na brodu ne provode se sustavne granične kontrole. Međutim, službenici graničnog nadzora obavljaju pregled broda i obavljaju kontrole osoba koje ostaju na brodu samo kada je to opravdano na temelju procjene rizika u pogledu unutarnje sigurnosti i nezakonitog useljavanja.

...”

73. Mjerodavne odredbe Uredbe Vijeća (EZ) br. 1005/2008 od 29. rujna 2008. o uspostavi sustava Zajednice za sprečavanje, suzbijanje i zaustavljanje nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova, o izmjeni uredaba (EEZ) br. 2847/93, (EZ) br. 1936/2001 i (EZ) br. 601/2004 i o stavljanju izvan snage uredaba (EZ) br. 1093/94 i (EZ) br. 1447/1999 glase:

Članak 1.

Predmet i područje primjene

ODLUKA CHELLERI protiv HRVATSKE I DRUGI ZAHTJEVI

„1. Ovom se Uredbom uspostavlja sustav Zajednice za sprečavanje, suzbijanje i zaustavljanje nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog (NNN) ribolova.

2. Za potrebe stavka 1., svaka država članica poduzima primjerene mjere, u skladu s pravom Zajednice, kako bi osigurala učinkovitost tog sustava. Ona svojim nadležnim tijelima na raspolaganje stavlja dostatna sredstva kako bi im omogućila obavljanje njihovih zadaća kako je predviđeno ovom Uredbom.

3. Sustav utvrđen u stavku 1. primjenjuje se na sav ribolov NNN i s njim povezane aktivnosti koje se obavljaju na području država članica na koje se primjenjuje Ugovor, u vodama Zajednice, u morskim vodama pod nadležnošću ili suverennošću trećih zemalja i na otvorenom moru. Ribolov NNN u morskim vodama prekomorskih područja i država iz Priloga II. Ugovoru smatra se ribolovom u morskim vodama trećih zemalja.“

Članak 2. Definicije

„Za potrebe ove Uredbe:

...

2. „nezakonit ribolov” znači ribolovne aktivnosti:

(a) koje u morskim vodama pod nadležnošću određene države obavljaju nacionalna ili strana ribarska plovila bez dozvole te države ili u suprotnosti s njezinim zakonima i propisima;

...

6. „ribarsko plovilo Zajednice” znači ribarsko plovilo koje vijori zastavu države članice i registrirano je u Zajednici;

...“

Članak 3. Ribarska plovila koja obavljaju ribolov NNN

„1. Smatra se da se ribarsko plovilo bavi ribolovom NNN ako se dokaže da je, suprotno mjerama za očuvanje i upravljanje koje se primjenjuju na dotičnom ribolovnom području:

(a) obavljalo ribolov bez važeće povlastice, odobrenja ili dozvole koju je izdala država zastave ili odgovarajuća obalna država;

...

(c) obavljalo ribolov na području zabrane ribolova, u razdoblju zabrane ribolova, bez kvote ili nakon iscrpljenja kvote ili na nedopuštenim dubinama; ili

...

2. Aktivnosti navedene u stavku 1. smatraju se teškim prekršajima u skladu s člankom 42., ovisno o težini dotičnog prekršaja koju određuje nadležno tijelo države članice uzimajući u obzir kriterije kao što su počinjena šteta, njezina vrijednost, opseg prekršaja ili njegovo ponavljanje.”

Članak 42.
Teški prekršaji

„1. Za potrebe ove Uredbe, teški prekršaj znači:

(a) aktivnosti koje se smatraju ribolovom NNN u skladu s kriterijima navedenima u članku 3.;

...

2. O težini prekršaja odlučuje nadležno tijelo države članice uzimajući u obzir kriterije navedene u članku 3. stavku 2.“

Članak 44.
Sankcije za teške prekršaje

„1. Države članice osiguravaju da fizička osoba koja je počinila teški prekršaj ili pravna osoba koja se smatra odgovornom za teški prekršaj bude kažnjena učinkovitim, razmjernim i odvraćajućim upravnim sankcijama.

2. Države članice izriču maksimalnu sankciju u visini peterostruke vrijednosti proizvoda ribarstva dobivenih počinjenjem teškog prekršaja.

Ako se u razdoblju od pet godina teški prekršaj ponovi, države članice izriču maksimalnu sankciju u visini od najmanje osmerostruke vrijednosti proizvoda ribarstva dobivenih počinjenjem teškog prekršaja.

Pri određivanju ovih sankcija države članice uzimaju u obzir i vrijednost štete koja je učinjena dotičnim ribolovnim resursima i morskom okolišu.

3. Države članice se, osim toga ili umjesto toga, mogu koristiti učinkovitim, razmjernim i odvraćajućim kaznenim sankcijama.“

74. Mjerodavne odredbe Uredbe Vijeća (EZ) br. 1967/2006 od 21. prosinca 2006. o mjerama upravljanja za održivo iskorištavanje ribolovnih resursa u Sredozemnom moru, o izmjeni Uredbe (EEZ) br. 2847/93 te stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1626/94, glase:

Članak 13.
Najmanje udaljenosti od obale i dubine korištenja ribolovnih alata

„1. Korištenje povlačnih alata zabranjuje se unutar tri morske milje od obale ili unutar izobate od 50 metara, ako se ta dubina dosegne na kraćoj udaljenosti od obale.

Odstupajući od prvog podstavka, uporaba dredža dozvoljena je unutar tri morske milje bez obzira na dubinu, pod uvjetom da ulov vrsta koje nisu školjkaši ne prelazi 10 % ukupne žive vage ulova.

2. Korištenje povlačnih mreža koća zabranjuje se unutar 1,5 morske milje od obale. Korištenje dredža koje se povlače brodom i hidrauličnih dredža zabranjuje se unutar 0,3 morske milje od obale.

...”

75. Mjerodavne odredbe uredbe (EU) br. 1380/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o zajedničkoj ribarstvenoj politici, izmjeni uredaba Vijeća (EZ) br. 1954/2003 i (EZ) br. 1224/2009 i stavljanju

izvan snage uredba (EZ) br. 2371/2002 i (EZ) br. 639/2004 i Odluke Vijeća 2004/585/EZ, glase:

Članak 5.

Opća pravila pristupa vodama

„1. Ribarska plovila Unije imaju jednak pristup vodama i resursima u svim vodama Unije osim onih iz stavka 2. i 3., ovisno o mjerama koje su usvojene u III. dijelu.

2. U vodama do 12 nautičkih milja od polaznih crta koje potpadaju pod njihov suverenitet ili jurisdikciju, države članice ovlaštene su, do 31. prosinca 2022., ograničiti ribolov na ribarska plovila koja tradicionalno ribare u tim vodama iz luka na pripadajućoj obali, ne dovodeći u pitanje dogovore koje ribarska plovila Unije pod zastavom drugih država članica imaju po postojećim susjedskim odnosima između država članica i dogovora sadržanih u Prilogu I., kojima se za svaku državu članicu određuju geografske zone unutar obalnog pojasa drugih država članica gdje se obavljaju ribolovne aktivnosti kao i vrste na koje se to odnosi. Države članice dužne su obavijestiti Komisiju o uspostavljenim ograničenjima po ovom stavku.

...“

76. U Prilogu I. Uredbi br. 1380/2013, pod naslovom „Pristup obalnim vodama u smislu članka 5. stavka 2.“, u točkama 8. i 10. utvrđuju se režimi pristupa koji se odnose na „obalne vode Hrvatske“ odnosno „obalne vode Slovenije“. U bilješkama se uz te točke navodi, identičnim tekstom, sljedeće: „[Režim koji uređuje pristup obalnim vodama Hrvatske i Slovenije u okviru susjedskih odnosa] primjenjuje se od potpune provedbe arbitražne odluke koja proizlazi iz Sporazuma o arbitraži između Vlade Republike Slovenije i Vlade Republike Hrvatske, potpisanog u Stockholmu 4. studenoga 2009.“

77. Mjerodavne odredbe uredbe Vijeća (EZ) br. 1224/2009 od 20. studenoga 2009. o uspostavi sustava kontrole Zajednice za osiguranje sukladnosti s pravilima zajedničke ribarstvene politike, o izmjeni uredbi (EZ) br. 847/96, (EZ) br. 2371/2002, (EZ) br. 811/2004, (EZ) br. 768/2005, (EZ) br. 2115/2005, (EZ) br. 2166/2005, (EZ) br. 388/2006, (EZ) br. 509/2007, (EZ) br. 676/2007, (EZ) br. 1098/2007, (EZ) br. 1300/2008, (EZ) br. 1342/2008 i o stavljanju izvan snage uredbi (EEZ) br. 2847/93, (EZ) br. 1627/94 i (EZ) br. 1966/2006, glasi:

Članak 90. stavak 2.

„Države članice osiguravaju da fizička osoba koja je počinila teški prekršaj ili pravna osoba koja se smatra odgovornom za teški prekršaj bude kažnjena učinkovitim, razmjernim i odvraćajućim upravnim sankcijama u skladu s različitim sankcijama i mjerama koje su predviđene poglavljem IX. Uredbe (EZ) br. 1005/2008.“

C. Međunarodno pravo

78. Mjerodavne odredbe Bečke konvencije o pravu međunarodnih ugovora iz 1969. glase:

Članak 60. stavak 1.

„Bitna povreda dvostranog ugovora od jedne stranke ovlašćuje drugu stranku da se pozove na povredu kao na uzrok prestanka ugovora ili suspenzije njegove primjene u cijelosti ili djelomice.“

79. Mjerodavne odredbe Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora iz 1982. glase:

Članak 2.

Pravni položaj teritorijalnog mora, zračnog prostora iznad teritorijalnog mora i njegovog dna i podzemlja

„1. Suverenost obalne države proteže se - izvan njezinoga kopnenog područja i njezinih unutrašnjih voda i, ako se radi o arhipelaškoj državi, njezinih arhipelaških voda na susjedni pojas mora, koji se naziva teritorijalnim morem.

2. Ta se suverenost proteže na zračni prostor iznad teritorijalnog mora i na njegovo dno i podzemlje.

3. Suverenost nad teritorijalnim morem ostvaruje se prema odredbama ove Konvencije i prema drugim pravilima međunarodnog prava.“

Članak 3.

Širina teritorijalnog mora

„Svaka država ima pravo ustanoviti širinu svoga teritorijalnog mora do granice koja ne prelazi 12 morskih milja, mjenjenih od polaznih crta koje su određene u skladu s Konvencijom.“

Članak 15.

Razgraničenje teritorijalnog mora između država čije obale leže sučelice ili međusobno graniče

„Kad obale dviju država leže sučelice ili međusobno graniče, nijedna od tih dviju država nije ovlaštena, ako među njima nema suprotnog sporazuma, proširiti svoje teritorijalno more preko crte sredine, kojoj je svaka točka jednako udaljena od najbližih točaka polaznih crta od kojih se mjeri širina teritorijalnog mora svake od tih dviju država. Ova se odredba, međutim, ne primjenjuje u slučaju gdje je zbog historijskog naslova ili drugih posebnih okolnosti potrebno razgraničiti teritorijalna mora dviju država na drukčiji način.“

Članak 17.

Pravo neškodljivog prolaska

„Uz uvjet poštivanja Konvencije, brodovi svih država, obalnih i neobalnih, uživaju pravo neškodljivog prolaska teritorijalnim morem. „

Članak 19.

Značenje izraza „neškodljivi prolazak“

„1. Prolazak je neškodljiv sve dok ne dira u mir, red ili sigurnost obalne države. ...

2. Smatrat će se da prolazak stranog broda dira u mir, red ili sigurnost obalne države ako se brod u teritorijalnom moru upušta u bilo koju od ovih djelatnosti:

...

(i) ribolov;

...“

Članak 21.

Zakoni i drugi propisi obalne države o neškodljivom prolasku

„1. U skladu s odredbama Konvencije i s drugim pravilima međunarodnog prava, obalna država može donositi zakone i druge propise o neškodljivom prolasku teritorijalnim morem koji se odnose na sva ili na neka od ovih pitanja:

(d) očuvanje živih bogatstava mora;

(e) sprečavanje kršenja zakona i drugih propisa obalne države o ribolovu;

...”

Članak 300.

Dobra vjera i zloupotreba prava

„Države stranke u dobroj vjeri ispunjavaju obveze preuzete ovom Konvencijom i ostvaruju prava, jurisdikciju i slobode priznate u Konvenciji na način koji ne dopušta zloupotrebu prava.“

PRIGOVOR

80. Podnositelji zahtjeva prigovorili su na temelju članka 7. Konvencije da radnje i propusti za koje su osuđeni nisu mogli predstavljati prekršaje prema hrvatskom pravu jer se nisu dogodili unutar hrvatskog državnog teritorija. Podnositelji zahtjeva prije svega su tvrdili da je morska granica između Hrvatske i Slovenije određena arbitražnom odlukom, koja je obvezujuća za obje države u skladu sa Sporazumom o arbitraži sklopljenim 2009. godine, da su se aktivnosti za koje su osuđeni dogodile sjeverno od te granice, odnosno u slovenskim vodama, te da se od njih nije moglo zahtijevati da znaju da Hrvatska neće poštovati međunarodno pravo, odnosno arbitražnu odluku.

PRAVO

A. Spajanje zahtjeva

81. U skladu s pravilom 42. stavkom 1. Poslovnika Suda, Sud odlučuje spojiti zahtjeve s obzirom na to da imaju sličnu činjeničnu i pravnu pozadinu.

B. Navodna povreda članka 7. Konvencije

82. Podnositelji zahtjeva pozvali su se na članak 7. Konvencije koji u mjerodavnom dijelu glasi kako slijedi:

„1. Nitko ne može biti proglašen krivim za kazneno djelo počinjeno činom ili propustom koji, u času počinjenja, po unutrašnjem ili po međunarodnom pravu nisu bili predviđeni kao kazneno djelo. ...”

1. Tvrdnje stranaka

(a) Vlada Republike Hrvatske

83. Hrvatska Vlada ustvrdila je da je neriješeni granični spor između Hrvatske i Slovenije u središtu ovog predmeta, posebice zbog činjenice da domaći zakoni dviju država različito uređuju tijekom njihove morske granice.

84. U tom je smislu hrvatska Vlada tvrdila da Sud nije nadležan za odlučivanje o navodnoj povredi članka 7. Konvencije. Da bi o tome odlučivao, Sud bi u biti trebao odrediti tijekom morske granice između dviju država, što je izvan njegove nadležnosti. Sud nije nadležan za utvrđivanje što čini državni teritorij. Osim toga, Sud ne može dovesti u pitanje tumačenje zakona od strane domaćih sudova, osim ako utvrdi da je to tumačenje očigledno proizvoljno, što nije bio slučaj u ovom predmetu. Isto tako, Sud ne može odlučivati o pojedinačnoj odgovornosti podnositelja za prekršaje o kojima je riječ.

85. Hrvatska Vlada nadalje je istaknula da je jedina svrha ovog predmeta bila da se granica utvrđena arbitražnom odlukom (vidi stavak 17. ove odluke) prizna i primijeni, što Hrvatska odbija učiniti. Slovenija je prethodno podnijela tužbu Sudu Europske unije („Sud EU-a”) s istim ciljem, a taj je sud utvrdio da nije nadležan za odlučivanje o navodnim povredama prava Europske unije od strane Hrvatske jer bi to podrazumijevalo odlučivanje o pitanju granice (vidi stavak 27. ove odluke).

86. Hrvatska Vlada nadalje je pozvala Sud da zahtjeve proglasi nedopuštenim uz obrazloženje da podnositelji zahtjeva nisu pretrpjeli značajnu štetu. Podnositelji zahtjeva nisu pretrpjeli nikakve financijske posljedice koje proizlaze iz prekršajnog postupka jer nisu platili izrečene novčane kazne, a hrvatska tijela nisu poduzela nikakve korake za naplatu tih kazni. Nadalje, podnositelji zahtjeva nastavili su provoditi svoje ribolovne aktivnosti i nisu pretrpjeli nikakvo smanjenje zarade u tom pogledu. Osim toga, nakon što je Hrvatska 1. siječnja 2023. postala članica schengenskog područja (vidi stavak 28. ove odluke), granica između dviju zemalja postala je unutarnja granica EU-a, a slovenski ribari više nisu snosili odgovornost u Hrvatskoj za prekršaje povezane s prelaskom granice. Nadalje, poštovanje ljudskih prava nije zahtijevalo razmatranje zahtjeva koji su se u suštini odnosili na bilateralni granični spor koji bi trebalo riješiti pred nadležnim tijelom u skladu s pravilima međunarodnog prava, a ne pred Sudom.

87. Hrvatska Vlada tvrdila je da čak i ako su podnositelji zahtjeva pretrpjeli neku vrstu štete zbog prekršajnih postupaka, jedina država koja je snosila odgovornost za to bila je Slovenija, koja je jednostrano promijenila svoju morsku granicu s Hrvatskom i navela podnositelje zahtjeva na počinjenje prekršaja u Hrvatskoj. U vezi s tim, hrvatska Vlada ustvrdila je da

nijedna država ne može jednostrano promijeniti granicu na način da proširi ili smanji svoj vlastiti teritorij kako bi na taj način utjecala na primjenu članka 1. Konvencije (vidi *N.D. i N.T. protiv Španjolske* [VV], br. 8675/15 i 8697/15, stavak 109., 13. veljače 2020.).

88. Hrvatska Vlada tvrdila je da je, za razliku od Slovenije, Hrvatska imala jednoobrazan i jasan stav o tijeku svoje morske granice sa Slovenijom otkad su dvije države proglasile neovisnost 1991. godine. Naime, s obzirom na činjenicu da između dviju zemalja nije postignut dogovor kojim bi bilo predviđeno drukčije, prema mjerodavnome međunarodnom pravu morska granica nalazila se na crti ekvidistancije u Piranskom zaljevu.

89. Ako bi Sud smatrao da je nadležan za ispitivanje prigovora podnositelja, hrvatska Vlada ustvrdila je da su prekršaji za koje su podnositelji proglašeni krivima „kaznene” prirode i da je stoga primjenjiv članak 7. Konvencije.

90. Nadalje je tvrdila da su ti prekršaji jasno definirani u hrvatskom pravu i pravu EU-a i da su bili predvidljivi za podnositelje zahtjeva, osobito zato što je također postojala jednoobrazna, dosljedna i neproizvoljna domaća sudska praksa u vezi s tim pitanjem. Počinjenje prekršaja podnositelja zahtjeva utvrđeno je u postupcima u kojima su relevantni sudovi dali detaljna obrazloženja za svoja utvrđenja.

91. Hrvatska Vlada navela je sljedeće razloge zbog kojih je tvrdila da je za podnositelje zahtjeva bilo predvidljivo da je njihovo ponašanje predstavljalo prekršaj u Hrvatskoj.

92. Prvo, bilateralni granični spor trajao je više od trideset godina. Ta je tema sve to vrijeme široko zastupljena u medijima u objema državama. Podnositelji zahtjeva, profesionalni ribari, živjeli su i radili u blizini granice i sigurno su bili svjesni neriješenog graničnog spora. To je bilo vidljivo i iz njihovih podnesaka domaćim sudovima.

93. Drugo, podnositelje zahtjeva hrvatska policija kontinuirano je, svakako od 2014. godine, upozoravala da svojim plovilima ulaze u hrvatske vode. Stoga su bili svjesni da će biti kažnjeni za svoje ponašanje ako se nastavi.

94. Treće, podnositelji nikako nisu mogli biti u zabludi o protupravnosti svojih djela s obzirom na činjenicu da su prilikom svakog uplovljavanja u hrvatske vode imali osiguranu pratnju slovenske policije, što se nikako ne može smatrati uobičajenim načinom obavljanja ribolova.

95. Četvrto, podnositelji zahtjeva bili su više puta kažnjeni za iste prekršaje još od 2017. godine. Stoga nisu mogli tvrditi da su im osude u trima prekršajnim postupcima kojima su prigovorili bile nepredvidljive.

96. Naposljetku, kao što je ranije objašnjeno (vidi stavak 88. ove odluke), Hrvatska nikada nije dovela podnositelje zahtjeva u zabludu o tijeku svoje morske granice sa Slovenijom.

(b) Podnositelji zahtjeva

97. Podnositelji zahtjeva tvrdili su da, suprotno tvrdnjama hrvatske Vlade, u ovom predmetu od Suda nije zatraženo da odluči o navodno neriješenom graničnom sporu između Slovenije i Hrvatske, a još manje da odredi morsku granicu između dviju država.

98. Predmet podnositelja zahtjeva pred Sudom odnosio se na povredu članka 7. Konvencije od strane Hrvatske u vezi s prekršajnim postupcima vođenima protiv podnositelja zahtjeva u Hrvatskoj. Stoga je njegova svrha bila da Sud ocijeni povredu temeljnog prava zaštićenog Konvencijom i da osigura potpuno poštovanje obveza koje je Hrvatska preuzela, u skladu s člankom 19. Konvencije.

99. Podnositelji zahtjeva tvrdili su da Sud nikada nije odbio ispitati predmet samo zato što je otvorio pitanja međunarodnog prava (vidi *Demir i Baykara protiv Turske* [VV], br. 34503/97, stavci 76. – 86., ECHR 2008.). Štoviše, Sud primjenjuje Konvenciju u skladu s općim pravilima i načelima međunarodnog prava – uključujući, posebice, sva pravila međunarodnog prava koja se primjenjuju na odnose između država stranaka (vidi *G.S.B. protiv Švicarske*, br. 28601/11, stavak 76., 22. prosinca 2015.; *Al-Dulimi i Montana Management Inc. protiv Švicarske* [VV], br. 5809/08, stavak 134., 21. lipnja 2016.; i *Magyar Helsinki Bizottság protiv Mađarske* [VV], br. 18030/11, stavak 118., 8. studenoga 2016.).

100. To, međutim, nije podrazumijevalo da Sud treba odrediti tijekom morske granice između Slovenije i Hrvatske. U svakom slučaju, tijekom te granice već je određen, u skladu s međunarodnim pravom, arbitražnom odlukom, koja je donesena u zakonito vođenom arbitražnom postupku i koja je obvezujuća za obje strane.

101. Podnositelji zahtjeva objasnili su da je u ovom predmetu Sud trebao utvrditi jesu li odredbe hrvatskog prava na kojima se temelje osude podnositelja zahtjeva predstavljale valjanu pravnu osnovu koja je bila dovoljno dostupna i predvidljiva za podnositelje zahtjeva, posebice s obzirom na opseg i granice teritorija na kojem je Hrvatska tvrdila da izvršava nadležnost u skladu s međunarodnim pravom.

102. Podnositelji zahtjeva istaknuli su da mjerodavna pravila hrvatskog prava posebice upućuju na međunarodno pravo u pogledu teritorijalne nadležnosti i njezinih granica. Ipak, ni hrvatsko pravo, ni međunarodno pravo na koje se hrvatsko pravo poziva, nisu s nužnim stupnjem jasnoće i predvidljivosti utvrdili granicu za koju su hrvatska tijela tvrdila da su ju podnositelji zahtjeva prešli. S druge strane, Arbitražni sud utvrdio je granicu između Slovenije i Hrvatske u arbitražnoj odluci, koja je, kao pitanje međunarodnog prava, bila u suprotnosti sa stajalištem Hrvatske.

103. Naime, ni hrvatski Zakon o nadzoru državne granice (na temelju kojeg je prvi podnositelj zahtjeva osuđen zbog nezakonitog prelaska granice) ni hrvatski Zakon o morskom ribarstvu (na temelju kojeg su drugi i treći

podnositelj zahtjeva osuđeni zbog nezakonitog ribolova) nisu sadržavali nikakvo određenje morske granice.

104. Kad je riječ o Pravilniku o granicama u ribolovnom moru Republike Hrvatske (vidi stavak 63. ove odluke), on je donesen na temelju članka 7. hrvatskog Zakona o morskom ribarstvu, kojim je ribolovno more definirano kao morski prostor nad kojim Republika Hrvatska ima suverena prava i jurisdikciju u skladu s međunarodnim pravom (vidi stavak 62. ove odluke). Pravilnikom su stoga mogla biti određena samo različita ribolovna područja u hrvatskome moru unutar morskih granica kako su određene u skladu s međunarodnim pravom, odnosno arbitražnom odlukom. Štoviše, crta ekvidistancije u Piranskom zaljevu navedena u Pravilniku bilo je privremeno rješenje, primjenjivo samo do završetka postupka određivanja granice između Hrvatske i Slovenije. Taj je postupak završen donošenjem arbitražne odluke.

105. Što se tiče Deklaracije o stanju međudržavnih odnosa Republike Hrvatske i Republike Slovenije (vidi stavak 66. ove odluke), na koju su se hrvatski sudovi pozivali kao pravni instrument kojim se definira granica na moru, ona je očito predstavljala samo pregovaračku uputu hrvatskim tijelima u kontekstu pregovora o određivanju granice. Takva jednostrana izjava ne bi mogla imati nikakav učinak na određivanje granice između dviju suverenih država prema međunarodnom pravu; ponajmanje bi mogla imati bilo kakav obvezujući učinak na Sloveniju. Naposljetku, prema Deklaraciji, pregovaračka pozicija bila je privremena, do određivanja morske granice. Granica je određena arbitražnom odlukom.

106. Ni upućivanja na zakonodavstvo EU-a u hrvatskom zakonodavstvu nisu bila relevantna jer zakonodavstvo EU-a ne određuje hrvatsku granicu. Nadalje, pitanje jesu li drugi i treći podnositelj zahtjeva imali pravo na ribolov u hrvatskim vodama na temelju svojih slovenskih povlastica za ribolov u skladu s propisom EU-a kojim se uređuje pristup slovenskih ribara hrvatskim obalnim vodama (vidi stavak 76. ove odluke) bilo je nevažno jer podnositelji zahtjeva nikada nisu ušli u hrvatske vode ili lovili u njima.

107. U svakom slučaju, granica između dviju država mogla se odrediti samo na temelju međunarodnog prava. Granica između Hrvatske i Slovenije određena je – konačno i na način koji je obvezujući za obje države – arbitražnom odlukom.

108. Sukladno tome, s obzirom na činjenicu da se djela koja su navodno počinili podnositelji zahtjeva nisu dogodila na hrvatskom državnom teritoriju, nije bilo predvidljivo da će ta djela biti kažnjiva prema hrvatskom pravu. Podnositelji zahtjeva nikada nisu prešli granicu kako je valjano određena međunarodnim pravom – odnosno arbitražnom odlukom. Od podnositelja zahtjeva nije se moglo očekivati da će predvidjeti da se Hrvatska neće pridržavati međunarodnog prava. Nikakav razuman pravni savjet ne bi bio dovoljan za podnositelje zahtjeva jer je pitanje morske granice konačno i obvezujuće riješeno arbitražnom odlukom. Političke izjave hrvatske Vlade o nezadovoljstvu arbitražnim postupkom i njegovim ishodom nisu mogle

dovesti do toga da su osuđujuće presude podnositelja zahtjeva bile predvidljive.

109. Nadalje, činjenica da su podnositelji zahtjeva bili profesionalni ribari ne znači da se na njih primjenjuje standard „posebne pažnje” Suda. U svakom slučaju, podnositelji zahtjeva oslanjali su se na obvezujuću arbitražnu odluku i na slovensko domaće zakonodavstvo. Bilo bi neodrživo i protivno duhu Konvencije zahtijevati od podnositelja zahtjeva da budu svjesni složenosti vanjske politike između dviju država i njihovih suprotstavljenih stavova o arbitražnoj odluci te da tomu prilagode svoje ponašanje.

110. Osim toga, prema mišljenju podnositelja zahtjeva, za procjenu predvidljivosti bilo je vrlo važno da prije prosinca 2017. hrvatska tijela nisu vodila nikakve prekršajne postupke u vezi s radnjama i propustima istovjetnima onima o kojima je riječ u ovom predmetu. Međutim, prema podnescima hrvatske Vlade, ništa se nije promijenilo u 2017. godini u pogledu tijeka granične crte: u tom razdoblju nije doneseno novo hrvatsko zakonodavstvo prema kojem bi se od prosinca 2017. nadalje smatralo da takva djela i propusti predstavljaju prekršaje. Promjena stajališta državnih tijela stoga je bila potpuno nepredvidiva i nije imala nikakvu osnovu u hrvatskom pravu.

111. Podnositelji zahtjeva tvrdili su da je predvidljivost njihovih osuda dodatno narušena nedosljednom praksom nacionalnih sudova. Konkretno, u dvama postupcima koji se temelje na usporedivim činjenicama, slovenski ribari oslobođeni su na temelju toga što su legitimno vjerovali da se nalaze u slovenskim vodama (vidi stavak 70. ove odluke).

112. Podnositelji zahtjeva nadalje su tvrdili da se situacija u njihovom predmetu očito razlikovala od situacije u predmetu *Yaşar protiv Rumunjske* (br. 64863/13, 26. studenoga 2019.). Podnositelj zahtjeva u predmetu *Yaşar* izričito je prihvatio da se kažnjivo djelo dogodilo unutar rumunjskih teritorijalnih voda, dok podnositelji zahtjeva u ovom predmetu nikada nisu ušli u hrvatske vode.

113. Što se tiče prigovora hrvatske Vlade o nepostojanju značajne štete, podnositelji zahtjeva tvrdili su da njihove osude za prekršaje same po sebi predstavljaju značajnu štetu. Drugo, podnositelji zahtjeva nisu imali nikakvo jamstvo da hrvatska tijela neće pokušati prisilno naplatiti izrečene novčane kazne i povezane troškove, čime bi se ozbiljno utjecalo na poslovanje i sredstva za život podnositelja zahtjeva. Nadalje, prema članku 34. stavku 5. hrvatskog Prekršajnog zakona (vidi stavak 58. ove odluke), podnositelji zahtjeva bili su izloženi riziku lišavanja slobode dok su bili na hrvatskom teritoriju. Treće, s obzirom na novčane kazne proizašle iz njihovih ribolovnih aktivnosti, kreditna sposobnost podnositelja zahtjeva znatno je smanjena, a svi su potencijalni profesionalni projekti onemogućeni. Četvrto, brojni prekršajni postupci koji su vođeni protiv njih izazvali su im tjeskobu, frustraciju te osjećaj nepravde i poniženja. Ono što su podnositelji zahtjeva tražili bila je potvrda njihove nevinosti, čista prekršajna evidencija i

moćnost slobodne plovidbe i ribolova u morskim vodama o kojima je riječ. U konačnici, ovaj se predmet odnosio na sustavne povrede temeljnih prava koje su uključivale tisuće prekršajnih postupaka protiv slovenskih ribara. Hrvatsku je stoga trebalo potaknuti na rješavanje takvih strukturnih nedostataka, koji su utjecali na druge osobe koje su se nalazile u istom položaju kao i podnositelji zahtjeva.

114. U svojim zahtjevima Sudu, prvi i drugi podnositelj zahtjeva također su iznijeli sljedeće tvrdnje u prilog svojem prigovoru na temelju članka 7. Konvencije; prvi podnositelj zahtjeva prigovorio je da, u činjeničnom opisu prekršaja, domaći sudovi nisu u cijelosti citirali točku 3.1.2. Priloga VI. Zakoniku o schengenskim granicama na koju se odnosio članak 43. stavak 1. točka 5. hrvatskog Zakona o nadzoru državne granice; da se točka 3.1.2. Priloga VI. nije primjenjivala na ribarske brodove koji nisu ušli u luku ili prevozili putnike; te da u svakom slučaju nepoštovanje istog nije predstavljalo prekršaj. Drugi podnositelj zahtjeva prigovorio je da je imao povlasticu za ribolov koju je izdala Slovenija kao „odgovarajuća obalna država” iz članka 77. stavka 1. točke 5. hrvatskog Zakona o morskom ribarstvu i da stoga njegove radnje nisu predstavljale prekršaj iz članka 78. stavka 1. točke 3.

2. Treća strana umješac

(a) Vlada Republike Slovenije

115. Slovenska Vlada tvrdila je da, suprotno tvrdnji hrvatske Vlade, podnositelji zahtjeva u ovom predmetu nisu nastojali zaštititi prava Slovenije u pogledu granice određene u arbitražnoj odluci. Umjesto toga, svi podnositelji bili su žrtve kršenja njihovih temeljnih prava utvrđenih Konvencijom od strane Hrvatske. Njihov prigovor je jasno spadao u nadležnost Suda.

116. Slovenska Vlada smatrala je važnim prikazati širu sliku ovog predmeta. Konkretno, ustvrdila je da je krajem 2017., nakon što je granica između dviju zemalja određena arbitražnom odlukom, Hrvatska počela izdavati prekršajne naloge protiv slovenskih ribara u vezi s njihovim navodnim nezakonitim prelascima granice i ribolovom u hrvatskim vodama. Takvi prekršajni nalozi nisu izdavani prije kraja 2017. godine, iako su slovenski ribari godinama obavljali iste aktivnosti na tom području.

117. Prema dostupnim informacijama, od kraja 2017. hrvatske vlasti izdale su gotovo 3400 prekršajnih naloga u okolnostima sličnim onima iz triju zahtjeva, izrekavši novčane kazne slovenskim ribarima u ukupnom iznosu većem od 3 milijuna eura. Te su mjere i dalje imale značajne negativne učinke na slovensku ribarsku industriju i sredstva za život slovenskih ribara. Od 2017. godine morski ulovi smanjili su se za približno 16 %, a broj plovila u slovenskoj ribarskoj floti smanjio se za gotovo 20 %.

118. Prekršajni postupci koje su pokretala hrvatska tijela nisu bili opravdani nijednim zakonodavstvom koje je Hrvatska implementirala prije 2017. ili bilo kojim novim zakonodavstvom koje je ta država donijela 2017. ili nakon toga. Umjesto toga, hrvatski sudovi počeli su izdavati prekršajne naloge protiv slovenskih ribara samo zato što je Slovenija, nakon što je uredno provela arbitražnu odluku, počela provoditi svoje relevantno zakonodavstvo protiv hrvatskih ribara.

119. Slovenska Vlada tvrdila je da se djela i propusti za koje su tužitelji osuđeni nisu dogodili na mjestu pod teritorijalnom nadležnosti Hrvatske. Ipak, uzimajući u obzir činjenicu da je Hrvatska djelovala kao da ima suverenitet nad dotičnim morskim prostorom i da je vodila prekršajne postupke protiv podnositelja zahtjeva, njezini postupci ušli su u područje primjene Konvencije i njezina članka 1.

120. Slovenska Vlada složila se da nije uloga Suda da određuje granice ili morske granice između visokih ugovornih stranki. U svakom slučaju, Sud to nije bio dužan učiniti u ovom predmetu; sve što je trebao učiniti bilo je uzeti u obzir činjenicu da je morska granica između Hrvatske i Slovenije uspostavljena u skladu s međunarodnim pravom arbitražnom odlukom s obvezujućim učinkom.

121. Naime, prema mišljenju slovenske Vlade, hrvatska morska granica – a time i granice njezine teritorijalne nadležnosti u smislu članka 1. Konvencije – bila je konačna i obvezujuća na temelju međunarodnog prava. Hrvatska nije mogla osporiti postojanje i valjanost granice koju je odredio Arbitražni sud pozivajući se na činjenicu da je okončala Sporazum o arbitraži. Svaki spor u vezi s prestankom Sporazuma o arbitraži već je riješio Arbitražni sud (vidi stavak 16. ove odluke).

122. S tim u vezi slovenska Vlada istaknula je da bi se sve ugovorne strane trebale pridržavati standarda vladavine prava i poštovati svoje obveze iz međunarodnog prava (vidi *Grzęda protiv Poljske* [VV], br. 43572/18, stavak 340., 15. ožujka 2022., te gore navedeni predmet *N.D. i N.T. protiv Španjolske*, stavci 109. i 190.). Država se ne može pozvati na vlastito zakonodavstvo ili čak ustavna pravila kako bi ograničila opseg svojih međunarodnih obveza.

123. U svakom slučaju, hrvatski Ustav izričito potvrđuje da se međunarodni ugovori koji su na snazi mogu mijenjati ili ukidati samo pod uvjetima i na način naveden u njemu ili u skladu s općim pravilima međunarodnog prava (vidi stavak 57. ove odluke). Stoga je i prema hrvatskom Ustavu Sporazum o arbitraži ostao na snazi, s obzirom na činjenicu da nije ukinut u skladu s općim pravilima međunarodnog prava. Ostao je na snazi, a prema članku 134. hrvatskog Ustava bio je sastavni dio unutarnjeg pravnog poretka i trebao bi biti iznad domaćih zakona.

124. Slovenska Vlada dalje je tvrdila da morska granica kako ju percipiraju hrvatska tijela nije uspostavljena u skladu s primjenjivim

odredbama međunarodnog prava; te je odredbe, s druge strane, primijenio Arbitražni sud, u skladu sa svojim mandatom.

125. Konkretno, Arbitražni sud utvrdio je da Piranski zaljev čini unutarnje vode i utvrdio da se razgraničenje tih voda mora izvršiti primjenom načela *uti possidetis*. Hrvatska je stoga jednostavno pogriješila tvrdeći da je granica u Piranskom zaljevu bila na crti ekvidistancije u skladu s međunarodnim pravom.

126. Nadalje, članak 15. Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora nije odredio crtu ekvidistancije kao zadanu granicu između teritorijalnih mora dviju zemalja u slučaju nepostojanja sporazuma, kako to tvrdi Hrvatska. Druga rečenica članka 15. jasno navodi da se načelo crte ekvidistancije ne primjenjuje u slučaju gdje je zbog historijskog naslova ili drugih posebnih okolnosti potrebno razgraničiti teritorijalna mora dviju država na drukčiji način od toga načela (vidi stavak 79. ove odluke).

127. Slovenska Vlada nadalje je ponovila tvrdnje podnositelja zahtjeva da nijedan pravni instrument unutar hrvatskog pravnog sustava nije valjano i konkretno odredio morsku granicu koju su podnositelji zahtjeva navodno prešli (vidi stavke 103. – 105. ove odluke).

128. Dodali su da su se hrvatski sudovi s jedne strane oslanjali isključivo na političke izjave i razmatranja koja se odnose na pregovaračku poziciju Hrvatske (Deklaracija iz 1999. – vidi stavak 66. ove odluke), a s druge strane na navodni prestanak Sporazuma o arbitraži. Međutim, bilo je očigledno proizvoljno konstruirati kaznena djela i prekršaje te njihove bitne elemente na koristoljubiv i širok način uzimajući u obzir politička razmatranja i ciljeve, a ne pravila domaćeg i međunarodnog prava te obvezujuću sudsku praksu (vidi *Streletz, Kessler i Krenz protiv Njemačke* [VV], br. 34044/96 i 2 druga zahtjeva, stavci 77. – 89., ECHR 2001-II). Svako takvo tumačenje nije se moglo smatrati predvidljivim, bez obzira na činjenicu da se u medijima izvještavalo o političkom stavu hrvatske Vlade. Sudovi ne smiju biti podvrgnuti pritisku koji se vrši političkim izjavama.

(b) Odgovor hrvatske Vlade na primjedbe slovenske Vlade

129. Hrvatska Vlada ustvrdila je da je Hrvatska poduzela sve moguće mjere kako bi riješila granični spor sa Slovenijom te kako bi osigurala da ne dođe do incidenata i da se ribari ne sankcioniraju. Međutim, s obzirom na to da je Slovenija prva počela sankcionirati hrvatske ribare i nije prestala s tom praksom čak ni nakon što su ju hrvatska tijela nekoliko puta pozvala da to učini, Hrvatska nije imala drugog izbora nego odgovoriti jednakim mjerama (vidi stavak 21. ove odluke).

130. Pravne odredbe na kojima su se temeljile osuđujuće presude podnositelja zahtjeva bile su jasne i predvidljive za podnositelje zahtjeva. Nadalje, hrvatska tijela nisu naglo počela sankcionirati slovenske ribare. Od 2014. godine hrvatska policija kontinuirano je upozoravala slovenske ribare

da nezakonito prelaze državnu granicu. Policija je nekoliko puta takva upozorenja izdala i samim podnositeljima zahtjeva.

131. Hrvatska Vlada ustvrdila je da je iz: (1) Deklaracije o stanju međudržavnih odnosa Republike Hrvatske i Republike Slovenije (vidi stavak 66. ove odluke); (2) Pravilnika o granicama u ribolovnom moru Republike Hrvatske i karata priloženih tom pravilniku (vidi stavak 63. ove odluke); i (3) službenih državnih karata objavljenih na internetskim stranicama Hrvatskog hidrografskog instituta (vidi stavak 65. ove odluke), jasno da morska granica između Hrvatske i Slovenije leži na crti ekvidistancije Piranskog zaljeva dok se dvije države ne dogovore drukčije.

132. Hrvatska Vlada nije se složila da je arbitražna odluka koju je Arbitražni sud donio 29. lipnja 2017. obvezujuća i da predstavlja konačno rješenje njihova spora o kopnenim i morskim granicama sa Slovenijom. Nadalje, ta odluka, čak i da je valjana, sama po sebi nije mogla promijeniti tijek granice jer nije bila samoizvršavajuća. Člankom 7. stavkom 3. Sporazuma o arbitraži propisano je da stranke moraju poduzeti korake za provedbu odluke – uključujući izmjenom nacionalnog zakonodavstva – u roku od šest mjeseci od donošenja odluke (vidi stavak 8. ove odluke). Bez takve provedbe sadržaj odluke ne bi mogao *ipso facto* promijeniti tijek granice, niti bi sam istek šestomjesečnog razdoblja mogao imati takav učinak. U ovom predmetu odluka nije provedena s obzirom na temeljno različita stajališta stranaka o pravnim učincima (ako postoje) arbitražne odluke. Sud EU-a također je napomenuo da arbitražna odluka nije imala učinka (vidi stavak 27. ove odluke).

133. Naposljetku, hrvatska Vlada nije se složila s tvrdnjom da su mjere protiv slovenskih ribara imale značajne negativne učinke na slovensku ribarsku industriju. Statistički podatci pokazali su da je ukupan ulov slovenskih ribara u padu od 2010./2011. Nadalje, u 2022. godini slovenski ribari ulovili su 2 % više ribe, rakova i mekušaca nego u 2021. godini.

(c) Odgovor podnositelja zahtjeva na primjedbe slovenske Vlade

134. Podnositelji zahtjeva u potpunosti su podržali podneske slovenske Vlade. Dodali su sljedeće u vezi s tvrdnjom da njihove osude u Hrvatskoj nisu bile predvidljive.

135. Što se tiče činjenice da su 2014. godine hrvatska tijela počela obavještavati slovenske ribare da se nalaze u hrvatskim vodama, podnositelji zahtjeva tvrdili su da se u tim upozorenjima hrvatska tijela nisu pozivala na tijek državne granice, a u svakom slučaju ni na jednu granicu koja je valjano određena međunarodnim pravom. Što je još važnije, takve obavijesti nisu ukazivale na to da bi ponašanje slovenskih ribara moglo predstavljati ikakvu nezakonitu radnju u hrvatskom pravu (vidi stavak 10. ove odluke).

136. Naposljetku, hrvatska tijela počele su izdavati prekršajne naloge protiv slovenskih ribara tek krajem 2017. godine. Prvi podnositelj zahtjeva primio je svoj prvi prekršajni nalog zbog nezakonitog prelaska granice krajem

studenoga 2018. i svoj prvi prekršajni nalog zbog nezakonitog ribolova krajem siječnja 2019. Drugi podnositelj zahtjeva primio je svoj prvi prekršajni nalog zbog nezakonitog prelaska granice u prvoj polovini veljače 2018. i svoj prvi prekršajni nalog zbog nezakonitog ribolova krajem ožujka 2018. Treći podnositelj zahtjeva primio je svoj prvi prekršajni nalog zbog nezakonitog prelaska granice početkom veljače 2018. i svoj prvi prekršajni nalog zbog nezakonitog ribolova početkom ožujka 2020.

3. Ocjena Suda

137. Na početku, Sud primjećuje da nema neslaganja između stranaka da su prekršaji za koje su hrvatski sudovi podnositelje zahtjeva proglasili krivima bili kaznenog karaktera, zbog čega se primjenjuju jamstva iz članka 7. Konvencije (vidi stavak 89. ove odluke). Uzimajući u obzir svoju sudsku praksu o tom pitanju (vidi, na primjer, *Pantolon protiv Hrvatske*, br. 2953/14, stavci 25. – 33., 19. studenoga 2020.), Sud ne vidi razlog da utvrdi drukčije.

138. Sud nadalje smatra da nije potrebno ispitati preliminarni prigovor Vlade da podnositelji nisu pretrpjeli značajnu štetu jer su zahtjevi u svakom slučaju nedopušteni iz razloga navedenih u nastavku.

139. Opća načela utvrđena u sudskoj praksi Suda na temelju članka 7. Konvencije sažeta su u predmetu *Del Río Prada protiv Španjolske* ([VV], br. 42750/09, stavci 91. – 93., ECHR 2013.) i, nedavno, u predmetu *Yüksel Yalçınkaya protiv Turske* ([VV], br. 15669/20, stavci 237. – 242., 26. rujna 2023.).

140. Stoga je funkcija Suda na temelju članka 7. stavka 1. Konvencije ocijeniti je li postojala dovoljno jasna pravna osnova, uzimajući u obzir mjerodavno pravo u relevantno vrijeme, za osudu podnositelja zahtjeva. Konkretno, Sud će ispitati jesu li podnositelji zahtjeva mogli razumno predvidjeti osude (vidi *Vasiliauskas protiv Litve* [VV], br. 35343/05, stavak 162., ECHR 2015.).

141. Sud ističe da su podnositelji zahtjeva prigovorili na temelju članka 7. Konvencije da navodne radnje i propusti nisu predstavljali prekršaje prema hrvatskom pravu jer se nisu dogodili unutar hrvatskog državnog teritorija (vidi stavak 80. ove odluke). Ističe da su u svojim zahtjevima Sudu prvi i drugi podnositelj iznijeli i neke druge tvrdnje u prilog prigovoru na temelju članka 7. Konvencije, među ostalim da je drugi podnositelj zahtjeva imao povlasticu za ribolov koju je izdala Slovenija kao „odgovarajuća obalna država” iz članka 77. stavka 1. točke 5. hrvatskog Zakona o morskom ribarstvu i da stoga njegove radnje nisu predstavljale prekršaj iz članka 78. stavka 1. točke 3. (vidi stavak 114. ove odluke).

142. Međutim, Sud primjećuje da prvi i drugi podnositelj zahtjeva nisu ustrajali na tim konkretnim tvrdnjama jer su u svim svojim naknadnim podnescima Sudu posebno tvrdili da njihove navodne radnje i propusti nisu predstavljali prekršaje prema hrvatskom pravu samo zato što nikada nisu prešli hrvatsku granicu ili ribarili u hrvatskome moru (vidi stavke 97. – 112.

ove odluke). Nadalje, podnositelji su izričito potvrdili da je pitanje jesu li imali pravo na ribolov u hrvatskim vodama na temelju svojih slovenskih povlastica za ribolov u skladu s propisom EU-a kojim se uređuje pristup slovenskih ribara hrvatskim obalnim vodama bilo nevažno jer podnositelji zahtjeva nikada nisu ušli u hrvatske vode ili lovili u njima (vidi stavak 106. ove odluke). U svakom slučaju, Sud ističe utvrđenje Suda EU-a da se režim prema kojem bi Slovenija imala pristup obalnim vodama Hrvatske u skladu s Prilogom I. Uredbi br. 1380/2013 još nije primjenjivao (vidi stavke 27. i 76. ove odluke) i posljedično utvrđenje domaćih sudova da se Slovenija stoga ne može smatrati „odgovarajućom obalnom državom” iz članka 77. stavka 1. točke 5. hrvatskog Zakona o morskom ribarstvu (vidi stavak 41. ove odluke).

143. Sud nadalje napominje da je iz podnesaka podnositelja zahtjeva jasno da se njihov prigovor na temelju članka 7. Konvencije temelji na pretpostavci da je morska granica između Hrvatske i Slovenije utvrđena arbitražnom odlukom donesenom na temelju Sporazuma o arbitraži, koji su dvije države sklopile 2009. godine (vidi stavke 97. – 112. ove odluke).

144. Iz tih podnesaka također proizlazi da podnositelji zahtjeva implicitno traže utvrđenje da jednostrano nepoštovanje obveza Hrvatske koje proizlaze iz Sporazuma o arbitraži i iz arbitražne odluke donesene na temelju tog Sporazuma, posebice obveze poštovanja granice utvrđene u toj odluci, predstavlja povredu obveza Hrvatske prema međunarodnom pravu i vlastitom Ustavu te stoga ne može biti zakonito u smislu članka 7. Konvencije.

145. Sud primjećuje da je arbitražnu odluku donio Arbitražni sud osnovan na temelju bilateralnog arbitražnog sporazuma uređenog međunarodnim pravom (vidi stavak 8. ove odluke).

146. U tom smislu, Sud ponavlja da Konvenciju i njezine protokole treba tumačiti u najvećoj mogućoj mjeri u skladu s drugim pravilima međunarodnog prava, kojeg su dio (vidi, među drugim izvorima prava, *Al-Adsani protiv Ujedinjenog Kraljevstva* [VV], br. 35763/97, stavak 55., ECHR 2001-XI; *Bosphorus Hava Yolları Turizm ve Ticaret Anonim Şirketi protiv Irske* [VV], br. 45036/98, stavak 150., ECHR 2005 VI; i *Hassan protiv Ujedinjenog Kraljevstva* [VV], br. 29750/09, stavci 77. i 102., ECHR 2014.).

147. Konkretnije, treba uzeti u obzir sva mjerodavna pravila i načela međunarodnog prava koja se primjenjuju u odnosima između ugovornih strana (vidi, među drugim izvorima prava, *Loizidou protiv Turske* (osnovanost), 18. prosinca 1996., stavak 43., *Izješća o presudama i odlukama* 1996-VI; *Al-Adsani*, gore navedeno, stavak 55.; *Bosphorus Hava Yolları Turizm ve Ticaret Anonim Şirketi*, gore navedeno, stavak 150.; *Demir i Baykara*, gore navedeno, stavak 67.; te *Cipar protiv Turske* (pravedna naknada) [VV], br. 25781/94, stavak 23., ECHR 2014.), koja načela uključuju načelo *pacta sunt servanda*.

148. Međutim, kada se poziva na odredbe drugih međunarodnih instrumenata kao u sadašnjem kontekstu, Sud ne nastoji preispitati usklađenost s njima kao takvima; on dalje ispituje predmet na temelju

Konvencije ili njezinih protokola (vidi, *mutatis mutandis*, *Tănase protiv Moldavije* [VV], br. 7/08, stavak 176. *in fine*, ECHR 2010.).

149. U ovom predmetu Sud primjećuje da Hrvatska žestoko osporava primjenjivost i valjanost dotične arbitražne odluke. Doista, diplomatskom notom od 30. srpnja 2015., Hrvatska je obavijestila Sloveniju da Sporazum o arbitraži prestaje i da je primjenjiv postupak iz članka 65. Bečke konvencije (vidi stavak 13. ove odluke). Ta je notifikacija dostavljena i Arbitražnom sudu 31. srpnja 2015. (vidi stavak 14. ove odluke). Sukladno tome, od trenutka te notifikacije Hrvatska se povukla iz arbitražnog postupka i više nije sudjelovala u njemu.

150. Sud nadalje primjećuje da je člankom 7. stavkom 3. Sporazuma o arbitraži, koji su dvije države sklopile 2009. godine, propisano da stranke moraju poduzeti sve neophodne korake za provedbu arbitražne odluke, uključujući, prema potrebi, i izmjenu nacionalnog zakonodavstva, u roku od šest mjeseci nakon donošenja odluke (vidi stavak 8. ove odluke). Nije sporno, kao što je i Sud EU-a primijetio u točki 106. svoje presude (vidi stavak 27. ove odluke), da arbitražna odluka nije provedena. Naime, iako je Slovenija u potpunosti prenijela u svoje domaće zakonodavstvo granicu kako je utvrđena u arbitražnoj odluci (vidi stavak 20. ove odluke), Hrvatska smatra da odluka ne proizvodi učinke i nastavlja primjenjivati Pravilnik o granicama u ribolovnom moru Republike Hrvatske, koji propisuje da se do okončanja procesa razgraničenja između dviju država morska granica proteže crtom ekvidistancije u Piranskom zaljevu (vidi stavak 19. ove odluke).

151. U takvim okolnostima treba napomenuti da nije na Sudu da odlučuje o valjanosti hrvatskog prestanka primjene Sporazuma o arbitraži, nadležnosti Arbitražnog suda za donošenje arbitražne odluke ili o valjanosti i pravnim učincima arbitražne odluke jer su to pitanja međunarodnog javnog prava koja nisu u nadležnosti Suda (vidi članak 32. Konvencije; vidi također, *mutatis mutandis*, *Plechkov protiv Rumunjske*, br. 1660/03, stavci 65. i 67., 16. rujna 2014. i *Ukrajina protiv Rusije (u pogledu Krima)* (odl.) [VV], br. 20958/14 i 38334/18, stavak 348., 16. prosinca 2020.).

152. Sud primjećuje, radi usporedbe, da je u (gore navedenom) predmetu *Plechkov* ključno pitanje bilo je li podnositelj zahtjeva bio u isključivom gospodarskom pojasu Rumunjske, u smislu Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora, a stranke su donosile različite zaključke o zakonitosti osude podnositelja zahtjeva s obzirom na odgovor na to pitanje (vidi gore navedeni predmet *Plechkov*, stavak 65.). Sud je smatrao da nije na njemu da odluči o tumačenju Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora ili relevantnih rumunjskih zakona, ili o primjeni tih instrumenata od strane rumunjskih sudova. Stoga nije mogao odlučiti o postojanju ili opsegu isključivog gospodarskog pojasa Rumunjske u smislu relevantne Konvencije UN-a ili o pravima i obvezama koje bi Rumunjska imala u vezi s takvim područjem (zaključak koji je Sud ponovio u gore navedenom predmetu *Yaşar*, stavak 56.). Njegova jedina zadaća u predmetu *Plechkov* bila je provjeriti da

odredbe domaćeg prava, kako ih tumače i primjenjuju domaća tijela, nisu proizvele posljedice nespojive s Konvencijom (vidi gore navedeni predmet *Plechkov*, stavak 67.). Sud je nadalje utvrdio povredu članka 7. na temelju toga što domaće pravo nije s potrebnom preciznošću odredilo opseg isključivoga gospodarskog pojasa Rumunjske. Nadalje, nije postojala utvrđena domaća sudska praksa zbog koje bi osuda podnositelja zahtjeva bila dovoljno predvidljiva (*ibid.*, stavci 68. – 76.).

153. Nasuprot tomu, u ovom predmetu Sud primjećuje da je doseg hrvatskih morskih voda precizno definiran u hrvatskom pravu.

154. Naime, Pravilnikom o granicama u ribolovnom moru Republike Hrvatske, koji je objavljen u Narodnim novinama, propisano je da se do okončanja procesa razgraničenja između dviju država morska granica proteže crtom ekvidistancije u Piranskom zaljevu, kako je posebno opisano u članku 5. Pravilnika, a grafički je prikazano na kartama koje čine sastavni dio tog Pravilnika (vidi stavke 63. – 64. ove odluke).

155. Na temelju tog Pravilnika i karata, kao i činjenice da je općepoznato da Hrvatska ne priznaje da je morska granica uspostavljena arbitražnom odlukom iz 2017., Sud ne nalazi nikakvu osnovu za tvrdnju podnositelja zahtjeva da nisu mogli predvidjeti moguće pravne posljedice svojih aktivnosti u spornim vodama kako ih je razgraničila Hrvatska.

156. Nadalje, Sud primjećuje da je, za razliku od predmeta *Plechkov*, hrvatska sudska praksa o tom pitanju obilna i dosljedna (vidi stavak 68. ove odluke). Sud smatra da činjenica da su dvije prvostupanjske presude sadržavale mišljenje da je slovenskim ribarima dopušteno pozivati se na zakone vlastite države u pogledu granice nije sama po sebi znak proturječja (vidi stavak 70. ove odluke). Naime, obje te presude ukinuo je Visoki prekršajni sud (vidi stavak 71. ove odluke).

157. Sud nadalje napominje da bilateralni granični spor traje više od triju desetljeća, a dvije su države u međuvremenu neuspješno pribjegavale bilateralnim pregovorima i arbitražnom postupku. Dotični granični spor nesumnjivo je ozbiljan politički spor.

158. Stoga se ova tri zahtjeva nipošto ne mogu razmatrati ne uzimajući u obzir to stanje stvari, a svakako ne kao izolirana situacija u kojoj slučajna osoba koja se bavi morskim ribolovom možda nije bila svjesna graničnog pitanja između dviju zemalja.

159. Ta je tvrdnja dodatno potkrijepljena činjenicom da je hrvatska policija od 2014. godine rutinski upozoravala slovenske ribare da svojim plovilima ulaze u hrvatske vode i molila ih da iste napuste (vidi stavak 10. ove odluke).

160. Istina je da je sankcioniranje ribara zbog nezakonitog prelaska granice i nezakonitog ribolova u hrvatskim vodama počelo tek 2017. godine, unatoč tomu što u toj godini nije došlo do promjena u tijeku morske granice kako ju je percipirala Hrvatska. Međutim, to je očito bilo tako jer je Slovenija 2017. godine implementirala granicu kako je utvrđena arbitražnom odlukom

i počela sankcionirati hrvatske ribare zbog nezakonitog prelaska granice i nezakonitog ribolova, što je navelo hrvatska tijela da napuste svoju praksu toleriranja postupaka slovenskih ribara u spornim vodama i također počnu izdavati prekršajne naloge (vidi stavak 21. ove odluke).

161. U svakom slučaju, Sud napominje da je svaki od triju podnositelja zahtjeva osuđen za brojne prekršaje nezakonitog prelaska granice i nezakonitog ribolova. Konkretno, utvrđeno je da su prekršaji zbog kojih prigovaraju u ovom predmetu počinjeni od prosinca 2018. do prosinca 2019. (vidi stavke 30., 32. i 34. ove odluke); dok su, prema vlastitim podnescima (vidi stavak 136. ove odluke), podnositelji zahtjeva primili prve prekršajne naloge već u studenome 2018. (prvi podnositelj zahtjeva) i veljači 2018. (drugi i treći podnositelj zahtjeva). Stoga se ne može tvrditi da su osude podnositelja zahtjeva u trima prekršajnim postupcima kojima su prigovorili bile nepredvidljive.

162. S obzirom na gore navedena utvrđenja, Sud smatra da su podnositelji zahtjeva mogli razumno predvidjeti da će njihovo postupanje u spornim vodama predstavljati prekršaj na temelju mjerodavnog hrvatskog zakonodavstva.

163. S obzirom na gore navedeno, Sud smatra da su zahtjevi očigledno neosnovani u smislu članka 35. stavka 3. točke (a) Konvencije i, prema tome, moraju se odbaciti na temelju članka 35. stavka 4.

164. Sud naglašava da ovaj zaključak ne dovodi u pitanje napore dviju država članica da okončaju svoj spor u vezi s graničnim pitanjem koristeći sva dostupna mirna sredstva. S tim u vezi Sud primjećuje da, neovisno o pitanju granice, dvije države očito nastoje postići sporazum kako bi njihovi ribari mogli slobodno ploviti i ribariti u dotičnim morskim vodama (vidi stavak 69. ove odluke, *in fine*).

Iz tih razloga Sud jednoglasno

odlučuje spojiti zahtjeve

utvrđuje da su zahtjevi nedopušteni.

Sastavljeno na engleskome jeziku i otpravljeno u pisanom obliku dana 16. svibnja 2024.

Hasan Bakirci
Tajnik odjela

Arnfinn Bårdsen
Predsjednik

ODLUKA CHELLERI protiv HRVATSKE I DRUGI ZAHTJEVI

Prevela prevoditeljska agencija Alkemist